

MILJØGODKENDELSE

§ 16A, STK. 2

Holbæk Kommune, 12. juli 2019

Miljøgodkendelse til
husdyrproduktion på
Stestrupvej 184,
4360 Kirke Eskilstrup

Oplysninger	
Ansøger	Klaus Fl. Pedersen
Ansøgers adresse	Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup
Bedriften	Heinemosegård
Ejer af bedriften	Klaus Fl. Pedersen
CVR	13780374
P.nr	1000623669
CHR	15.787
Ejendomsnummer	3160025616
Matrikler	1 Hegnemose, Kirke Eskilstrup
Virksomhedstype	IE-brug
Ansøgningsnummer	202.839
Konsulent	Piil Krogsgaard, VKST
Myndighed	Holbæk Kommune
Journal nr.	18/8687

Indhold

1. Ikke-teknisk resume	5
2. Afgørelse om miljøgodkendelse	6
2.1 Retsbeskyttelse	6
2.2 Klagevejledning	6
2.3 Høring	7
2.4 Offentliggørelse af afgørelsen	7
3. Vilkår for miljøgodkendelsen	8
4. Miljøreddegørelse og -vurdering	15
4.1 Godkendelsens forudsætninger	15
4.2 Projektets omfang	15
4.3 Produktionsareal, dyrehold og drift	17
4.4 Beliggenhed og planmæssige forhold	21
4.5 Afstandskrav	23
5. Husdyrgødning og opbevaring	25
6. Husdyrbrugets forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger	27
6.1 Anvendelse af bedst tilgængelig teknik, BAT	27
6.2 Foder	27
6.3 Energi og vandforbrug	28
6.4 Spildevand	30
6.5 Management	31
6.6 Ammoniakdeposition og natur	33
6.7 Lugt	39
6.8 Andre gener - fluer, rotter, støv, støj, transport	41
6.8.1 Skadedyr	41
6.8.2 Støj	42
6.8.3 Lys	43
6.8.4 Støv	44
6.8.5 Transport	44
6.8.6 Affald	46
6.8.7 Husdyrbrugets ophør	47
7. Driftsforstyrrelser og uheld	48
8. Egenkontrol	49
8.1 Alternative løsninger og 0-alternativ	50
9. Samlet vurdering	50

10. Bilag	50
Bilag 1 – Situationsplan.....	51
Bilag 2 Produktionsareal.....	52
Bilag 3 Miljøkonsekvensrapport (ansøgers konsulent)	53

1. Ikke-teknisk resume

Husdyrbruget Heinemosegård, Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup ansøger om § 16a, stk. 2 miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven. Bedriften er ejet af Klaus Fl. Pedersen. Husdyrbruget er beliggende i det åbne land ca. 1,5 km nord for Skee.

Ansøgningen vedrører et produktionsareal på 7.508 m² til dyrehold på adressen Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskildstrup. Produktionsarealer er opdelt i flere staldafsnit. I forbindelse med godkendelse etableres der ny stald til løsgående søer og polte syd for de eksisterende staldanlæg. Der sker ingen ændringer af staldsystemet i de eksisterende stalde, men eksisterende løbestald ombygges til en farestald.

Der er ikke beskyttelseslinjer eller byggelinjer, der påvirker det ønskede byggeri.

Ansøgningen er en ændring fra en årsproduktion på 1.700 årssøer (smågrise 7,2 kg) og 380 polte (60-110 kg) til et dyrehold med årssøer og flexgruppen alle svin på et samlet produktionsareal på 7.508 m². Smågrisene flyttes til anden ejet ejendom ved 7 kg.

Da det ansøgte dyrehold medfører en ammoniakfordampning over 3.500 kg NH₃-N pr. år (samlet emission fra det ansøgte er 7.170 kg N/år) er husdyrbruget omfattet af reglerne om godkendelse efter § 16a, stk. 2 i Husdyrbrugloven. Husdyrbruget er et IE-husdyrbrug, da antallet af årssøer overstiger 750 stk.

Husdyrgødningen fra produktionen opbevares i to eksisterende gyllebeholder med flydelag, der ligger i tilknytning til ejendommens øvrige bygningsmasse. Hovedparten af gyllen pumpes ud til arealer og udbringes med selvkørende slangeudlægger. Resten køres bort i lastbil. Husdyrbruget lever op til de generelle krav til opbevaringskapacitet.

Ammoniakemissionen fra anlægget (stald og lager) er beregnet til 7.170 kg NH₃-N/år. Det er i ansøgningssystemet beregnet, at ammoniakemission fra stalde og lagre maksimalt må være 7.179 kg NH₃-N/år i forhold til opfyldelse af kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi (BAT). Der anvendes gyllekøling med en effekt på 25 % i fem af staldene til overholdelse af BAT for så vidt angår ammoniakemission. Såfremt miljøgodkendelsen udelukkende udnyttes i de allerede eksisterende stalde, anvendes gyllekøling med en effekt på 23 % i de tre stalde, som har gyllekøling.

Da der ikke findes tørre, beskyttede naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder, kategori 1-3 naturområder efter Husdyrbrugsloven i nærheden af anlægget, medfører det ansøgte ikke negativ påvirkning af kvælstoffølsom natur.

De beregnede lugtemissionsværdier fra det samlede anlæg ligger under de grænser, der er fastsat for lugtpåvirkning af henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelse. Det betyder, at den daglige drift ikke giver anledning til væsentlige lugtgener for omgivelserne.

Støj, støv, vibrationer, lys og opbevaring af døde dyr m.v. vil ikke være til gene for omkringboende pga. afstanden til naboer.

Der forventes at være ca. 346 transporter til og fra ejendommen om året, svarende til ca. 1 transport dagligt. Transporter til og fra ejendommen vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne.

2. Afgørelse om miljøgodkendelse

Holbæk Kommune meddeler godkendelse til husdyrbruget på Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup, matr.nr. 1 Hegnemose, Kirke Eskilstrup. Der gives godkendelse til et samlet produktionsareal på 7.508 m² til årssøer og flexgruppen alle svin, samt et mindre hestehold. I forbindelse med godkendelsen etableres der ny stald til løsgående drægtige søer og polte. Stalden etableres syd for eksisterende drægtighedsstald.

Miljøgodkendelsen meddeles med hjemmel i § 16a, stk. 2 i Husdyrbrugsloven¹ og på de vilkår som fremgår af godkendelsen, samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen². Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid gældende regler på området og godkendelsens vilkår overholdes.

Holbæk Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen bl.a. ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi. Husdyrbruget kan således drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Godkendelsen skal være udnyttet senest 6 år efter godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del. Hvis miljøgodkendelsen har været udnyttet og efterfølgende ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste tre år.

Miljøgodkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

2.1 Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne miljøgodkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i Husdyrbrugsloven. Dog kan vilkårene til enhver tid ændres efter reglerne i § 40, stk. 2.

Miljøgodkendelsen skal tages op til revurdering i 2027, hvor det skal vurderes, om husdyrbruget fortsat lever op til anvendelse af bedste tilgængelige teknikker og derudover skal husdyrbrugets totalpåvirkning af ammoniak til kategori 1 og 2-naturområder vurderes i forhold til de gældende ammoniakkrav for totaldeposition.

2.2 Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagen skal indgives senest den **9. august 2019** klokken 23:59.

Du klager via Klageportalen, som du kan finde her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. Du kan finde nærmere information om, hvordan man klager via Nævnenes Hus´ hjemmeside

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugsloven)

² Bekendtgørelse nr. 1021 af 1467 af 6. december 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

(www.naevneneshus.dk). Når du klager, skal du betale et gebyr på 900,- kr. for borgere og 1.800,- kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Holbæk Kommune via Klageportalen. I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Holbæk Kommune. Kommunen sender herefter klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Klagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Holbæk Kommune. Kommunen videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

En klage har normalt ikke opsættende virkning. Det vil sige at afgørelsen kan udnyttes, mens klagen behandles – medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet meddeler andet.

Nærværende afgørelse kan indbringes for domstolene. Søgsmål til prøvelse af afgørelsens lovlighed skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

2.3 Høring

Udkast til miljøgodkendelse har været i høring i perioden fra den 4. juni 2019 til den 4. juli 2019.

Følgende har modtaget udkastet:

- Ansøger: Klaus Pedersen, Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup
- Ansøgers konsulent: VKST, Pille Krogsgaard, e-mail: pk@vkst.dk
- Ejere af nabomatrikler med beboelse samt ejere og beboere inden for en beregnet konsekvensradius for lugt (1.102 meter).

Denne høringsrunde gav ikke anledning til bemærkninger.

2.4 Offentliggørelse af afgørelsen

Afgørelsen om miljøgodkendelse annonceres den 12. juli 2019 på kommunens hjemmeside, <http://planer.holbaek.dk/dk/planportal>.

Afgørelsen vil desuden blive lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden dma.mst.dk.

Holbæk Kommune, Vækst og Bæredygtighed, den 12. juli 2019

Morten Marcher

Leder af Virksomhed og Miljø

3. Vilkår for miljøgodkendelsen

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår:

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter vedr. husdyrbruget på virksomheden Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup.
2. Landbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger og beskrivelser, der fremgår af ansøgningsmaterialet.
3. Et eksemplar af nærværende afgørelse skal til enhver tid være tilgængeligt på virksomheden. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Produktionsstørrelse

4. Husdyrproduktionen skal etableres i henhold til nedenstående skema:

Staldafsnit*	Dyregruppe	Gulvsystem	Produktionsareal, m ²
1. Kontrolstald	Flexgruppe: Alle svin	25-49 % fast gulv	227
2. Polte	Flexgruppe: Alle svin	25-49 % fast gulv	71
3. Orne-poltestald	Flexgruppe: Alle svin	25-49 % fast gulv	102
4. Farestald	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	252
5. Farestald	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	422
6. Løbestald	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	238
7-8. Løbestald	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	540
9. Sygestald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, dybstrøelse	87
10. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	970
11. Drægtighedsstald løsdrift	Flexgruppe: Søer, diegivende, golde og drægtige	Delvis spalte, 25-49 % fast gulv	1.415
12. Farestald	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	1.318
13. Sygestald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	129
14. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	1.273
15. Polte	Flexgruppe: Alle svin	50-75 % fast gulv	444
Hestebokse	Heste	Dybstrøelse	20
Samlet produktionsareal			7.508

*placering af numre fremgår af bilag 2

5. Ny stald skal opføres i ikke reflekterende materialer og i afdæmpede farver.

Gyllekøling

6. Gyllekanalerne i staldafsnit 5, 10, 11, 14 og 15 (i alt 1.473 m² gyllekanaler) skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
Dog skal kun gyllekanalerne i staldafsnit 5, 10 og 11 (i alt 908 m² gyllekanaler) forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe, såfremt miljøgodkendelsen udelukkende udnyttes i allerede eksisterende stalde.
7. Varmepumpen skal have en køleeffekt på mindst 52 kW, og varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 454.206 kWh.
Såfremt miljøgodkendelsen udelukkende udnyttes i allerede eksisterende stalde, skal varmepumpen have en køleeffekt på mindst 29 kW, og varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 253.777 kWh
8. Den faktiske årlige driftstid af køleanlægget kan udregnes efter formlen $\text{driftstimer/år} = 51,85 \text{ kW} / \text{pumpens køleeffekt i kW} * 8.760 \text{ timer/år}$.
Såfremt miljøgodkendelsen udelukkende udnyttes i allerede eksisterende stalde, skal det faktiske årlige driftstid af køleanlægget være mindst 5.517 timer, når der er installeret en varmepumpe med køleeffekt på 46 kW.
9. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
10. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
11. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
12. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til kommunen før anlægget tages i drift.
13. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
  - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
  - kontrol af kølekredsens ydelse.
14. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 14 dage.
15. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Foderopbevaring og foder

16. Evt. spild af foder skal fjernes dagligt.

Energi og vandforbrug

17. Vand og elforbrug skal aflæses og registreres i driftsjournal en gang i kvartalet. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
18. Stiger husdyrbrugets energi- og/eller vandforbrug utilsigtet, skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af forbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.
19. Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ventilationssystemet skal rengøres ved hvert holdskifte. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for kontrol og rengøring.

Husdyrgødning

20. Håndteringen af husdyrgødningen skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørligt hensyn til omgivelserne.
21. Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.
22. Eventuelt spild af husdyrgødning i forbindelse m. transport på offentlige veje eller private fællesveje skal straks opsamles.

Lugt

23. Såfremt Holbæk Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og iværksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Holbæk Kommune.
24. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Holbæk Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder tørhed af båsenes og foderarealernes bund, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
25. Der skal jævnligt gøres rent i staldene – det vil sige som minimum når hvert afsnit tømmes for dyr. Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgener.

Støj

26. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Mandag-fredag Lørdag	kl. 07.00 - 18.00 kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)
Mandag-fredag Lørdag Søn- og helligdage	kl. 18.00 - 22.00 kl. 14.00 - 22.00 kl. 07.00 - 22.00	45 dB(A)
Mandag-fredag Lørdag Søn- og helligdage	kl. 22.00 - 07.00 kl. 22.00 - 07.00 kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)

27. Hvis myndigheden vurderer, at der er behov for det, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningpunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.
28. Defekte og støjende anlæg, pumper, kompressorer eller lignende skal straks udbedres eller skiftes.

Støv og lys

29. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
30. Foderanlæg skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning og behandling af foder undgås.
31. Der skal anvendes lavenergibelysning og bevægelsessensorer hvor det er muligt.
32. Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

Kemikalier

33. Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller. Tanke til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.

34. Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlæg, uden afløb i nærheden, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

Affald

35. Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Skadedyr

36. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Husdyrbrugets ophør

37. Ved produktionsophør på ejendommen fjernes alle foder- og hjælpemiddelrester og gyllebeholdere tømmes og rengøres. Beholdere til opbevaring af husdyrgødning som er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle m.v., hvis de afmeldes beholderkontrol.
38. Nedlægges produktionen skal alle anlæggets bygninger vedligeholdes udvendigt. Sker det ikke, skal ejer af anlægget nedrive og fjerne bygningerne.

Management

39. Det udarbejdede Miljøledelsessystemet skal indsendes til Holbæk Kommune, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.
40. Ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal hele tiden holdes ajour og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.
41. Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
42. Den endelige beredskabsplan inkl. bilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.

Egenkontrol

43. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forvises på tilsynsmyndighedens forlangende. Ved tilsyn skal kommunen desuden have adgang til egenkontrolrapport samt foderplaner og -analyser for de foregående 5 år.

Der skal føres logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- Dato for rensning, servicering og udskiftning af staldmekanik
- Vand- og elforbrug aflæst kvartalsvis
- Dato og mængde for afhentning/bortskaffelse af farligt affald (som minimum spildolie, kemikalie- og medicinrester
- Den driftstid, som varmepumpen kører, skal indføres i rapporten hver måned

4. Miljøreddegørelse og -vurdering

Holbæk Kommune skal ved afgørelse om godkendelse efter § 16a, stk. 2 i Husdyrbrugsloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet. Kommunen skal desuden vurdere, om husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

4.1 Godkendelsens forudsætninger

Klaus Fl. Pedersen ansøger om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup. Ejendommen har i dag en produktionstilladelse på 1.700 årssøer og 380 polte i vægtintervallet 60-110 kg, svarende til i alt 394 DE med senest gældende omregningsfaktor. Produktionstilladelsen er givet ved et tillæg til den eksisterende § 12 miljøgodkendelse den 13. januar 2017.

Der er ansøgt om produktion af årssøer samt flexgruppe alle svin i eksisterende stalde og ny-etableret stald syd for eksisterende drægtighedsstald med et samlet produktionsareal på i alt 7.508 m². I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet etableres en ny stald og eksisterende løbestald ombygges til en farestald.

Efter indsendelsen af ansøgningen har ansøger ønsket, at miljøgodkendelsen kan udnyttes delvist i de eksisterende stalde uden at nye stalde opføres.

Nærværende miljøgodkendelse er meddelt på baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår:

- Ansøgningen om miljøgodkendelse er fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk første gang den 19. februar 2018 (nr. 202.839, version 4) og supplerende oplysninger til denne.
- Scenarieberegning (nr. 208.052) til beregning af gennemsnitlig effekt af gyllekøling i de fem stalde med denne teknologi.
- Scenarieberegninger (nr. 211.848 og 211.850) uden nye stalde til beregning af effekt af gyllekøling i de tre eksisterende stalde med denne teknologi.
- Miljøkonsekvensrapport (fremgår af bilag 3).
- Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af drift og anlæg.

4.2 Projektets omfang

Ansøger oplyser

Husdyrbrugets anlæg er beliggende i det åbne land ca. 1,5 km nord for Skee og med ca. 600 m til nærmeste nabo, Bårupvej 3 i Holbæk kommune.

Der ønskes en udvidelse af soholdet på ejendommen. Dette skal ske i forbindelse med etablering af en ekstra stald til drægtige søer og polte, samt bokse til heste. Det er en bygningsmæssig udvidelse på ca. 1.866 m².

De nyeste staldbygninger er opført i gule søsten, brune døre og vinduesrammer. Det nye staldbyggeri vil blive opført i samme dimensioner, materialer og farver som de nyeste af stalddene. Der er 15 gr. taghældning.

Der sker ikke andre ændringer af byggeri og anvendelse af eksisterende bygninger. Der sker ingen ændringer af staldsystemet i de eksisterende stalde, dog ombygges en løbestald til farestald.

Det samlede husdyrbrug med stalde, øvrige bygninger og gyllebeholdere fremgår af kortbilag.

Ejendommens bygninger består af et oprindeligt 4-længet staldkompleks, hvor der de senere år er udvidet med stalde til stalde til drægtige søer og løbesøer. Der er desuden et ældre maskinhus samt et nyopført maskinhus til ejendommens maskinpark.

I tilknytning til staldene er der lade med foderopbevaring og egen fodercentral til hjemmeblandet foder. Der er 2 stålsiloer til korn.

Placering af stalde, foderopbevaring, gyllebeholder og andre anlæg fremgår af bilag 1 og 2.

Efter indsendelsen af ansøgningen har ansøger ønsket, at miljøgodkendelsen kan udnyttes delvist i de eksisterende stalde uden at nye stalde opføres.

Produktionsarealets størrelse

I ansøgningen er produktionsarealet for henholdsvis 8-års-drift og nudrift opgivet som 80% af bruttoarealet, i de tilfælde, hvor der ikke foreligger konkrete opmålinger. Det er således et anslået produktionsareal, som Holbæk Kommune vurderer er mindre end det, som ville kunne opmåles. Mange af de gamle staldarealer har reelt været i brug på samme måde længe. Opmålingen vil være relativt krævende da staldanlægget er stort kompliceret og med flere knop-skydninger, desuden er dyrene internt blevet flyttet rundt for at optimere arbejds gange.

I ansøgt drift er de ansøgte stalde angivet med bruttoareal, og enkelte af de eksisterende stalde er ligeledes angivet med bruttoareal. Naturligvis er åbenlyse gangarealer og servicenum med videre ikke medtaget. Dette fremgår af bilag 2 (orange markering), men opdeling mellem stier og fodringsområder er ikke freregnet.

Grunden til, at Holbæk Kommune har accepteret denne måde at angive produktionsarealer, er, at det resulterer i et mindre produktionsareal for 8-års-drift og nudrift, og derved bliver udregningerne på meremission og lugtudvikling overestimeret.

Det samlede produktionsareal bliver efter udvidelsen på 7.508 m², heraf nybyggeri på brutto 1.866 m² og bruttoangivelse af eksisterende stalde 391 m² for at sikre en fleksibilitet i anvendelse af stalden.

Ændringer i forbindelse med udvidelsen

Det nye staldbyggeri etableres syd for den eksisterende drægtigheds/løbestald. Placering af nybyggeri fremgår af medsendte situationsplan. Stalden bliver opført i dimensioner og farvevalg der svarer til den eksisterende drægtighedsstald.

Kommunens vurdering

Da ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion overstiger 3.500 (samlet emission fra det ansøgte er 7.170 kg N/år) er det omfattet af reglerne om godkendelse efter § 16a, stk. 2 i Husdyrbrugsloven. Husdyrbruget er et IE-husdyrbrug, idet antallet af stipladser til søer overskrider 750 stk.

4.3 Produktionsareal, dyrehold og drift

Ansøger oplyser

Der ønskes en udvidelse af soholdet på ejendommen. Dette skal ske i forbindelse med etablering af en ekstra stalde til drægtige søer og polte samt bokse til heste. Det er en bygningsmæssig udvidelse på ca. 1.866 m².

Indretning af stalde

- I farestalden opstaldes søerne i kassestier med delvist spaltegulv.
- I løbestalden er der individuel opstaldning med delvis spaltegulv.
- I drægtighedsstalden er søerne løsgående med delvist spaltegulv og strøet leje.
- Polte opstaldes i stier med delvis spaltegulv
- Der er aflastning/sygestier med dybstrøelse.
- Heste står på dybstrøelse

BAT staldteknologi

Stalde til søer er indrettet med delvist fast gulv og spalter i gødearealet, hvilket er BAT.

Dyrevelfærdskravene til rode- og beskæftigelsesmateriale opfyldes i overensstemmelse med lovkrav med halm. Der er indrettet aflastningsstier med dybstrøelse.

Dyrene er opdelt efter deres cyklus. Dette giver en målrettet fodrings- og temperatur strategi til de enkelte grupper. Når det enkelte dyr bliver fodret efter dets behov, giver det en mindre udskillelse af N og P i gødningen. Dette sammenholdt med godt management og en god hygiejne i staldene, vil det kunne begrænse lugt og ammoniak.

Drikkenipler tjekkes ofte og udskiftes, hvis de drypper.

Renholdelse og vedligeholdelse af ventilation og foderanlæg vil holde energiniveauet på et acceptabelt niveau.

BAT ammoniak

Ammoniakemissionen beregnes i it-systemet, hvor der også udføres en beregning af den maksimale tilladte emission, som er opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT beregning).

Tabel 1: Resultat af BAT beregning fra husdyrgodkendelse.dk (skema 202.839) (fuld udnyttelse af miljøgodkendelsen)

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	6.803	376	7.179
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	6.775	376	7.170
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	9
BAT overholdt?	-	-	Ja

BAT-kravet overholdes, fordi der er installeret gyllekølig i flere af staldene også i den nye. Gyllekølingen anvendes til opvarmning af stuehus og mandskabsrum samt i farestierne.

Da BAT overholdes med 9 kg, er der reelt ikke behov for at undersøge andre muligheder for at overholde BAT, idet det ikke vurderes som proportionalt at investere yderligere teknologi på ejendommen.

I udregningen af BAT krav i tabel 1 er der for tre af de eksisterende stalde indregnet BAT krav fastsat i tidligere miljøgodkendelse (gyllekøling med 21 % effekt). Det elektroniske ansøgningssystem har en teknisk begrænsning, da der for den enkelte stald ikke kan indtastes både effekt i nudrift og effekt i ansøgt drift. Der for har det været nødvendigt at regne med effekt på 30 % for de to nye stalde med gyllekøling for at opfylde BAT kravet. Men det er jo ikke praktisk muligt at arbejde to forskellige effekter. Det er derfor nødvendigt at udregne gennemsnitlig effekt af gyllekøling for de fem stalde med denne teknologi. Men grundet den tekniske begrænsning i det elektroniske ansøgningssystem er det ikke umiddelbart muligt at foretage beregning med ens effekt for alle fem stalde med gyllekøling.

Ansøgningen er derfor suppleret med en scenarieberegning (208.052), der viser, at BAT krav er overholdt, når der regnes med gyllekøling med 25 % effekt i alle fem stalde med gyllekøling.

Dette gælder for fuld udnyttelse af miljøgodkendelsen.

Med baggrund i ansøgers ønske om *delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen* (produktionen omlægges i eksisterende stalde uden at nye stalde er opført) er der beregnet overholdelse af BAT krav for denne situation.

Scenarieberegning (nr. 211.848) viser at BAT krav ikke er overholdt, såfremt der i de tre eksisterende stalde fortsættes med gyllekøling med 21 % effekt. Scenarieberegning (211.850) viser, at BAT krav er overholdt, når der regnes med gyllekøling med 23 % effekt i de tre eksisterende stalde med gyllekøling (BAT krav er 5.685 kg NH₃-N/år og faktisk emission er 5.667 kg NH₃-N/år).

Dette gælder således for delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen i den situation, hvor produktionen i de eksisterende stalde omlægges i henhold til miljøgodkendelsen, uden at nye stalde er opført.

Overbrusning og rengøring

Der anvendes overbrusning i alle staldafsnit. Overbrusningen benyttes efter forskriften i lov om indendørs hold af grise. I staldene bliver overbrusningen brugt til at styre dyrenes gødeadfærd, og til nedkøling af dyrene i varme perioder. Desuden reducerer overbrusning støv i staldluften. Der er stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. Herved mindskes risikoen for uhygiejniske forhold.

Kommunes vurdering

Husdyrbruget Heinemosegård har søgt om godkendelse efter § 16a, stk. 2 til produktion af søer, og flexgruppen alle svin på adressen Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup. Ejendommen er ejet af Klaus Fl. Pedersen.

Ansøgningen vedrører et produktionsareal på 7.508 m² til et dyrehold fordelt på følgende:

Tabel 2: Oversigt over produktionsareal, dyregruppe og gulvsystem i de enkelte staldafsnit.

Staldafsnit	Dyregruppe	Gulvsystem	Produktions-areal, m ²
1. Kontrolstald	Flexgruppe: Alle svin	25-49 % fast gulv	227
2. Polte	Flexgruppe: Alle svin	25-49 % fast gulv	71
3. Orne-poltestald	Flexgruppe: Alle svin	25-49 % fast gulv	102
4. Farestald	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	252
5. Farestald	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	422
6. Løbestald	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	238
7-8. Løbestald	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	540
9. Sygestald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, dybstrøelse	87
10. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	970
11. Drægtighedsstald løsdrift	Flexgruppe: Søer, diegivende, golde og drægtige	Delvis spalte, 25-49 % fast gulv	1415
12. Farestald	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	1.318
13. Sygestald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	129
14. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	1.273
15. Polte	Flexgruppe: Alle svin	50-75 % fast gulv	444
Hestebokse	Heste	Dybstrøelse	20
			7.508

Produktionsarealer er opdelt i flere staldafsnit, med delvis spaltegulv i størstedelen af staldafsnittene. I to af de ansøgte staldafsnit anvendes gulvsystemet dybstrøelse.

Produktionsarealet, staldtypen og dyretypen i tabel 2, er grundlaget for ansøgningssystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene, lugt, og husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor. Oversigt fremgår af bilag 2

Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til ovennævnte forhold, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt, samt husdyrgødningens

indhold af kvælstof og fosfor, fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen, og ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og godkendt.

Kommunen vurderer, at husdyrbrugets eventuelle medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse, så de er bekendt med vilkårene for drift af husdyrbruget.

Vurdering af BAT

I ansøgningssystemet er der foretaget en beregning af grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter bilag 3, punkt A, nr. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, idet der er taget hensyn til om produktionen er placeret i ny stald, eksisterende stald med BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse eller eksisterende stald uden tidligere BAT-krav.

Uden tiltag udover staldtype med mere lever produktionen ikke op til dette krav. Ansøgningen indeholder derfor gyllekøling i stald 5, 10, 11, 14 og 15 med en effekt, der er sat til 25 % reduktion af ammoniakfordampningen.

For at opnå denne reduktion skal den gennemsnitlige specifikke køleeffekt være på 35,2 W/m². Udregnet efter denne formel: Reduktion (25 %) = $0,85x - 0,004x^2$ (x=den gennemsnitlige specifikke køleeffekt i W/m²).

Der køles i alt 1.473 m² gyllekummer. Det betyder at køleeffekt af pumpe ved kontinuerlig drift mindst skal være 51.850 W = 51,85 kW (35,2 W/m² * 1.473 m²).

Den allerede installerede varmepumpe med en køleeffekt på 46 kW er derfor ikke tilstrækkelig. I forbindelse med fuld udnyttelse af miljøgodkendelsen skal der således installeres en varmepumpe med køleeffekt på mindst 52 kW, og varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 454.206 kWh (51,85 kW * 8760 timer/år). Såfremt der installeres en varmepumpe med større effekt end 52 kW, behøver pumpen ikke køre kontinuerlig (hele året) for at opnå den ønskede køleydelse. Den faktiske driftstid af køleanlægget som minimum skal køre for at reducere ammoniakemissionen med 25 % kan udregnes efter følgende formel: driftstimer = 51,85 kW / pumpens køleeffekt i kW * 8.760 timer/år.

Med baggrund i ansøgers ønske om *delvis udnyttelse af miljøgodkendelsen* (produktionen omlægges i eksisterende stalde uden at nye stalde er opført er omfanget af gyllekøling også udregnet for denne situation.

Der skal være gyllekøling i stald 5, 10 og 11 med en effekt, der er sat til 23 % reduktion af ammoniakfordampningen.

For at opnå denne reduktion skal den gennemsnitlige specifikke køleeffekt være på 31,9 W/m². Udregnet efter denne formel: Reduktion (23 %) = $0,85x - 0,004x^2$ (x=den gennemsnitlige specifikke køleeffekt i W/m²).

Der køles i alt 908 m² gyllekummer. Det betyder at køleeffekt af pumpe ved kontinuerlig drift mindst skal være 28.965 W = 28,97 kW (31,9 W/m² * 908 m²). Den årlige køleydelse, som varmepumpen skal levere, er mindst 253.777 kWh (28,97 kW * 8760 timer/år).

Den allerede installerede varmepumpe har en køleeffekt på 46 kW. Det betyder, at pumpen ikke behøver køre kontinuerlig (hele året) for at opnå den ønskede køleydelse. Den faktiske driftstid af køleanlægget som minimum skal køre for at reducere ammoniakemissionen med 23 % kan derfor udregnes til 5.517 timer/år (28,97 kW / 46 kW * 8.760 timer/år).

Uanset om miljøgodkendelsen udnyttes fuldt ud eller om miljøgodkendelsen kun udnyttes i allerede eksisterende stalde, viser beregningerne, at det totale ammoniaktab er mindre end maksimal årlig ammoniakemission, som er opnåelig ved anvendelse af BAT.

Holbæk Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ansøgte lever op til BAT for så vidt angår staldindretning, herunder emission af ammoniak.

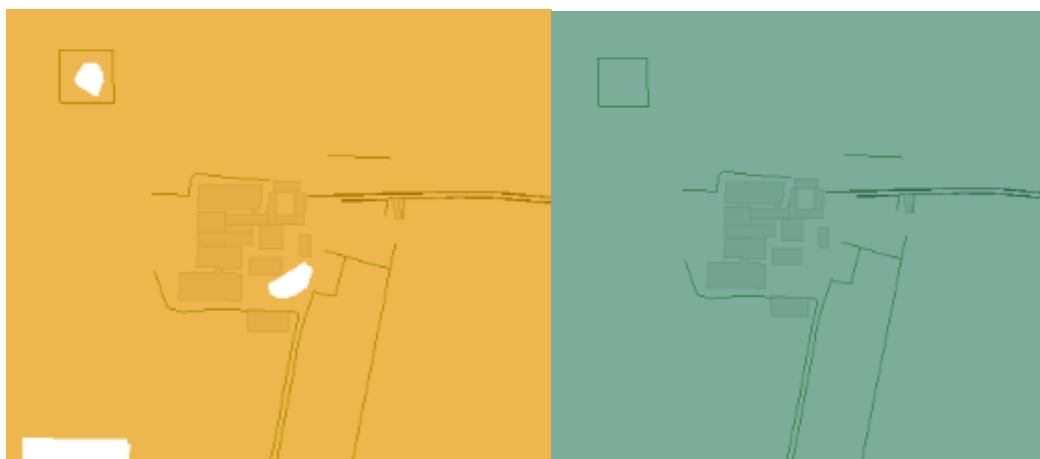
Kommunen vurderer, at principperne i BREF-dokumentet (godt landmandskab, foder, forbrug af vand og energi, opbevaring af husdyrgødning samt udbringning) også kan anvendes for husdyrproduktionen på Stestrupvej 184. Disse emner er behandlet i de øvrige afsnit.

Ammoniakemissionens påvirkning af naturområder er vurderet i afsnit 6.6.

4.4 Beliggenhed og planmæssige forhold

Ansøger oplyser

Husdyrbrugets anlæg er beliggende i det åbne land nord for Skee og syd for Stestrup i et område der betegnes som større sammenhængende landskab. Området er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde og område til større husdyrbrug.

Figur 1: Udpegningsgrundlang – Særlig værdifuldt landbrugsområde og Område til større husdyrbrug.

Anlægget ligger så langt trukket tilbage fra Stestrupvej, at det kun er siloerne der kan ses fra Stestrupvej, mens driftsbygningerne er skjult. Nybyggeriet vil også være vanskeligt at erkende fra offentlig vej og omkringboende.

Ejendommens bygninger består af et oprindeligt 4-længet staldkompleks, hvor der de senere år er udvidet med stalde til stalde til drægtige søer og løbesøer. Der er desuden et ældre maskinhus samt et nyopført maskinhus til ejendommens maskinpark.

Staldene er oprindeligt opført i gule mursten med brune vinduer og døre og gråt tag. De nyeste staldbygninger er opført i gule søsten og brune døre og vinduesrammer. Det nye staldbyggeri vil blive opført i samme dimensioner og materialer og farver som de gamle stalde. Der er 15 gr. taghældning.

Der er 2 stålsiloer 15 m i højde.

Det nye byggeri vil ikke ændre på synsindtrykket af ejendommen, da ejendommen kun vanskeligt kan ses fra offentlig vej.

Den nye stald bygges ind i terrænet. Overskydende jord fra byggeriet vil blive udjævnet i det omgivende terræn med højst 0,5 m eller kørt bort.

Der er ikke beskyttelseslinjer eller byggelinjer, der påvirker det ønskede byggeri. Der er ikke nærhed til beskyttet natur og naboer.

Kommunens vurdering

Heinemosegård er placeret i det åbne land, og anlægget omfatter samtlige driftsbygninger samt lagre til opbevaring af husdyrgødning, herunder nybygning af stald i umiddelbar nærhed at den eksisterende bygningsmasse.

Anlægget ligger i landzone samt i et område der i Holbæk Kommuneplan 2013-2025 er udlagt som jordbrugsområde. Jordbrugsområder er primært forbeholdt til jordbrugserhverv. Heinemosegård ligger også i udpegningen "særligt værdifuldt landbrugsområde", der landskabsmæssigt er den mest robuste områdetype i det åbne land. I disse områder skal restriktioner overfor jordbrugserhvervet begrænses mest muligt. Anlæg i jordbrugsområderne skal tilpasses det omgivende landskab og byggeri. Der er tale om et åbent landskab, præget af landbrugs-ejendomme med spredt landbrugsbebyggelse samt landsbyen Bårup.

En del markskel er markeret med levende hegn samt sten- og jorddiger. Der er ikke diger i umiddelbar nærhed af ejendommens bygninger. Det nærmeste dige ligger i et markskel ca. 220 m nord for ejendommens nordligste staldbygning. Ca. 350 m mod øst ligger nærmeste fortidsminde med fortidsmindebeskyttelseslinje.

Husdyrbrugets projekterede anlæg berøres ikke af fredninger, strand-, klit-, sø- og åbeskyttelseslinjer. Der er ingen kirke- og skovbyggelinjer i nærheden af ejendommen. Anlægget ligger ikke i et område med rekreative interesser, skovrejsningsområde eller områder med særlige landskabelige eller geologiske værdier.

Heinemosegård ligger vest for Stestrupvej med Skee som nærmeste landsby mod syd. Staldene ligger i tilknytning til stuehuset, øvrige beboelsesbygninger og øvrige driftsbygninger. De to eksisterende gyllebeholdere er placeret vest for staldanlægget i umiddelbar tilknytning hertil. Ejendommen er beliggende i et småbakket morænelandskab som er rigt på mindre beplantninger og levende hegn. På grund af landskabets bakkede karakter og de mange plantninger er ejendommen meget lidt synlig fra offentlig vej og fra de ejendomme, som ligger langs med Stestrupvej.

Holbæk Kommune vurderer, at ejendommens udtryk vil i sin helhed ikke ændres væsentligt, idet den nye stald opføres i tilsvarende materialer og dimensioner som de eksisterende på ejendommen. Stalden opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygningsmasse, og vil ikke påvirke de landskabelige interesser negativt. På den baggrund stiller Holbæk Kommune ikke vilkår om skærmende beplantning.

4.5 Afstandskrav

Ansøger oplyser

Bedriftens overholder nedenstående afstandskrav:

- Ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- Almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)
- Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- Beboelse på samme ejendom (15 m)
- Naboskel (30 m)
- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (50 m): Kirke Eskilstrup.
- Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. (50 m): afstand til skole ved Skee ca. 2.212 m.
- Område i landzone med "samlet bebyggelse" (50 m): afstand til Skee ca. 1.500 m.

Kommunens vurdering

Afstandskravene i husdyrgodkendelseslovens § 6 om forbudszoner gælder ved etablering, udvidelse og ændring af et eksisterende husdyranlæg. Udvidelser og ændringer er ikke tilladt i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv og erhvervsformål eller er udlagt til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende i en afstand mindre end 50 meter fra ovennævnte områder. Nærmeste lokalplansområde er i Skee, der ligger ca. 1.500 m syd for anlægget. Afstandskravene i § 6 i husdyrgodkendelsesloven er overholdt.

I henhold til § 7 er det ikke tilladt at etablere, udvide eller ændre husdyranlæg hvis afstanden til ammoniakfølsomme naturtyper (enten inden eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder) er mindre end 10 meter. Kommunen kan konstatere, at der ikke ligger nævnte typer naturområder indenfor 100 m fra husdyrbrugets anlæg, hvorved afstandskravet i Husdyrbrugslovens § 7 er overholdt.

Heinemosegård ligger i landzone. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Bårupvej 3, som ligger 520 meter nordvest for anlægget. Nærmeste byzone, Kirke Eskilstrup, ligger ca. 2.880 m mod nordvest. Ejendommen ligger ca. 600 m fra kommunegrænsen til Ringsted Kommune. Der er ingen lokalplan for området.

Holbæk Kommune vurderer, at den ansøgte udvidelse, overholder afstandskravene i Husdyrbrugslovens § 8.

Tabel 3: Afstandskrav i henhold til Husdyrbrugloven § 6 og 8 og faktuelle afstande for ny stald eller ændret stald, alt efter hvad der er tættest. Afstandene er afrundet, såfremt stalden ikke ligger i umiddelbar nærhed af de angivne områder.

Afstand til anlæg m.v.	Afstandskrav jf. Husdyrbrugloven (m)	Stald (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	26
Almene vandforsyningsanlæg	50	1.690
Vandløb/dræn og søer	15	30
Offentlig vej og privat fællesvej	15	70
Levnedsmiddelvirksomheder	25	>25
Beboelse på samme ejendom	15	15
Naboskel	30	135
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50	520
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	Min 50 m	1.525
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone eller sommerhusområde	Min. 50 m	2.880

Tabel 4: Afstanden fra stalden til en række områder. Afstanden er målt fra staldens/gyllebeholderens nærmeste punkt ift. området. Afstandene er angivet i meter og afrundet, såfremt anlægget ikke ligger i umiddelbar nærhed af de angivne områder.

	Stald (m)
Fredede områder	163
Strandbeskyttelseslinje	12.257
Skovbyggelinje	112
Sø- og åbeskyttelseslinje	1.836
Kirkebyggelinje	3.086
Fortidsmindelinje	533
Beskyttede sten- og jorddiger	290
Lavbundsarealer	167
Åbent vandløb	1.325

5. Husdyrgødning og opbevaring

Ansøger oplyser

Der er i tilknytning til driftsbygningerne 2 eksisterende gyllebeholder på samlet 7.100 m³. De er opført i grå betonelementer og ligger ca. 2-2,5 m over terræn. Derudover etableres der en ny gyllebeholder på 2.500 på anden ejendom.

Gødningsproduktionen er beregnet i regneark fra SEGES.

Udgiver:	SEGES, Planter & Miljø
Dato:	20.07.2016
Forfattere:	Annette Vibeke Vestergaard m.fl.
Version:	1.3 - baseret på 2015/2016-normer
Datagrundlag:	Normtal for husdyrgødning. Korrektioner fra SEGES: Plante-, Kvæg- og Svineproduktion

Normtallene er korrigeret for vægt, fodring, overbrusning og vask af stalde. Der indgår 0,4 m³ vand pr. m² beholderoverflade. Regnearket er vedhæftet som bilag.

Tabel 5: Gødningsproduktion fra ejendommen.

	Antal dyr	Gylle/vand
Søer - kassesti	2.050	3.485
Løse drægtige		9.061
Polte		236
I alt		12.782
Tillæg vådfodring		730
Gyllemængde		13.512

Månedlig gylleproduktion: $13.512 \text{ m}^3/12 = 1.126 \text{ m}^3$. Med 9 mdr. opbevaringskapacitet kræves der 10.134 m^3 .

Tabel 6: Opbevaringskapacitet.

	Gyllebeholdere	Gyllekanaler	I alt
Stestrupvej 184	3.600 m ³	958 m ³	
Engkrogen 8, 4295 Stenlille	3.500 m ³		
Ny gylletank	2.500 m ³		
	9.600 m ³	958 m ³	10.558 m ³

Den nye gylletank skal opføres på ejendommen Kannikevej 4, Nyrup. Ejendommen ejes ikke af ansøger, men arealerne fra denne landbrugsejendom drives under Heinemosegård, og det vil være hensigtsmæssigt at kunne placere gyllen tæt på udspretningsarealerne. Der vil blive søgt landzonetilladelse til opførelse af gylletanken.

Med kapacitet på 10.558 m^3 er der 9 mdr. opbevaringskapacitet til produktionen.

Hvis gylletanken ikke opføres umiddelbart i forbindelse med udvidelse af stalden, vil der blive fratrukket min. 2.500 m³ gylle til biogasanlæg i Holbæk, så kravet om 9 mdr. opbevaringskapacitet kan overholdes. Den afgassede biomasse køres til andre gylletanke.

Der er på ejendommen store arealer med vinterraps, som kræver efterårsudbringning af husdyrgødning. Det har stor betydning for opbevaringskapaciteten. Samlet set er der rigelig med opbevaringskapacitet til produktionen.

BAT opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Det er BAT af sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet og at udbringe gødning i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Dette er gjort ved at der opføres en ekstra gylletank.

Det er BAT for opbevaring af gylle at gyllebeholderne efterlever kravene i BREF-dokumentet. Dvs. at beholderen er en fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Sider og bund er tætte og korrosionsbeskyttede. Tanken tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og evt. reparationer. Opbevaring af svinegylle i gylletank, opfattes som BAT. Der er fastsat en lang række lovregulerede forhold der er med til at sikre lav ammoniakfordampning, og sikre lækager.

Kommunens vurdering

I henhold til beregningen i husdyrgodkendelse.dk er overfladearealet på de to beholdere henholdsvis 393 m² og 547 m². Den producerede svinegylle opbevares på ejendommen i gyllebeholder samt i beholder på anden ejendom. Der er naturligt flydelag på begge beholdere. Etablering af et tæt og dækkende flydelag på gyllebeholderne er i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Holbæk Kommune gør opmærksom på, at flydelagets tilstand og tæthed skal kontrolleres løbende, og mindst 1 gang om måneden skal der føres optegnelse over kontrollen i logbog i overensstemmelse med § 20 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Da forhold omkring flydelag og logbog er fastsat i lovgivningen, er der ikke stillet vilkår herom.

Foruden flydende husdyrgødning fra produktionen på ejendommen tilledes der vand fra vask af stald. Desuden kan vand fra vask af maskiner (ikke sprøjte) tilledes gyllebeholderen. Kommunen gør i den forbindelse opmærksom på regler for indretning af afløb fra stalde, befæstede arealer m.v. jf. bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 24-26.

Opbevaringskapacitet på minimum 9 måneder er lovpligtigt jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11.

Der skal enten opføres ny gyllebeholder (på anden ejendom) eller indgås aftale om opbevaring af minimum 2500 m³.

Det vurderes, at den generelle regulering er tilstrækkelig til at sikre naboer mod unødige gener ved udbringning af husdyrgødning.

Vurdering af BAT

Holbæk Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om BAT med hensyn til opbevaring af husdyrgødning, idet gyllebeholdere har tæt bund og vægge. Jf. BREF-dokumentet er opbevaring af flydende husdyrgødning i gyllebeholder at betragte som BAT.

6. Husdyrbrugets forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

6.1 Anvendelse af bedst tilgængelig teknik, BAT

Ved miljøgodkendelse efter Husdyrbrugslovens § 16a, stk. 2 skal det sikres, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT. Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, blandt andet må anskues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT.

Ansøger er selv ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT. Kommunen har indarbejdet vurderingen af BAT for så vidt angår staldindretning, ammoniakemission og opbevaring af husdyrgødning i afsnit 4.3 og 5.

6.2 Foder

Ansøger oplyser

Der er meget fokus på fodring, idet fodringen er essentiel for søernes reproduktion. Der udfodres 3 blandinger svarende til søernes cyklus. Der fodres med vådfoder.

I forbindelse med effektivitetskontrol og optimering af produktionen bliver ejendommens foderforbrug nøje gennemgået, således at fodereffektiviteten optimeres, samtidig med at der tages hensyn til prisudvikling på foder. Som udgangspunkt vil der blive anvendt foder med optimeret indhold af råprotein og fosfor.

- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent, og det sikres, at der anvendes den for ejendommen bedste viden inden for svinefodring.
- Mindst 1 gang årligt gennemgås foderplaner for optimeringer, fejl, mm. Herefter justeres foderplanerne løbende.
- Foderet indeholder et fosfor- og råproteinindhold inden for de vejledende niveauer.
- Foderet er tilpasset til de enkelte dyregrupper og vægtintervaller, så der ikke opstår unødigt overforbrug af hverken næringsstoffer, fosfat eller hjælpestoffer.

Kommunens vurdering

Holbæk Kommune bemærker, at ansøger løbende skal være opmærksom på forbruget af foder samt tiltag, der kan medvirke til, at forbruget minimeres mest muligt.

Vurdering af BAT

Det er ikke længere muligt at anvende foderoptimering til begrænsning af ammoniakemission eller mængden af fosfor ab lager.

BREF dokumentet angiver, at det er BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov. Kommunen vurderer, at det ansøgte lever op til implementering og redegørelse for BAT i forhold til fodring i bedriften.

6.3 Energi og vandforbrug

Ansøger oplyser

Energiforbrug

Tabel 7: Energiforbrug ved produktionen.

Ressource	FØR kWh	Før	Nu kWh**	Ønsket***
Elforbrug (oplyst)	300.000	408.000 (2015)	450.000	-
Elforbrug i normal*	233.479	305.554	346.803	341.872
Varme i stald reelt	0	0	0	
Varme i stald (normal)	105.032	136.214	154.445	153.793

*tallene er beregnet i Energimidts regneark for energiforbrug. Der regnes med hjemmeblandet foder, men der indregnes ikke energi til korntørring og varme i egen bolig.

** der er endnu ikke et validt tal for 2018

*** Forventet forbrug.

Der bruges ikke energi til opvarmning, da der produceres varme ved gyllekøling.

Energiteknologi på ejendommen (BAT)

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT, når der er etableret (delvis) lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol, og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

- Der er skiftet til LED-lys i alle staldene
- Der er timer på alt lys i stalde
- Der er lav-energiventilation i alle stalde.
- Der sørges for jævnlig inspektion og rengøring af ventilationskanaler og ventilatorer.
- Der sørges for, at unødigt belysning og andet energispild undgås.
- Der vil ved den normale daglige drift ikke være arbejdsprojektør på ejendommen.

Vandforbrug

Tabel 8: Vandforbrug ved produktionen.

	Opr.	Før	Nu	Ønsket**
Drikkevand*	6.676	8.850	10.050	10.225
Drikkevandsspild*	0	12	29	38
Vaskevand (stalde)	460	606	688	710
Vaskevand (maskiner)	100	100	100	100
Servicerum	170	170	170	170
Samlet vandforbrug normtal	7.406	9.468	11.023	11.272

*(Håndbog for driftsplanlægning 2014).** Normændring ændrer tallene.

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring. Regnvand fra tage og befæstede arealer føres til markdræn.

Vandteknologi på anlæg (BAT)

Ifølge BREF der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT når der er anvendes højtryksrensning til vask af stalde, og når drikkenipler er placeret over trug.

- Der foretages højtryksvask af stalde mellem hvert hold af grise (ikke relevant ved so-produktion).
- Drikkenipler placeres over fodertrug, så spild undgås.
- Stalde sættes i blød inden vask, hvilket nedsætter forbruget af vand.
- Drikkevandsnipler mm efterses og udskiftes når det skønnes nødvendigt.
- Vandforbruget registreres og monitoreres løbende for at forebygge spild og for at undgå at ødelagte vandrør ikke opdages.

Kommunens vurdering

Det øgede energiforbrug på husdyrbruget tilskrives et større dyrehold.

I nærværende sag er der frekvensstyret undertryksventilation i staldene, hvilket medvirker til at reducere energiforbruget. Kommunen vurderer, at udgifterne til el i sig selv vil anspre til at spare på ressourcerne, hvorved det nye anlæg forventes etableret med energibesparende installationer.

Kommunen stiller vilkår til rengøring af ventilation efter hvert holdskifte for at reducere ejendommens strømforbrug.

Det fremgår af ansøgers redegørelse, at det øgede vandforbrug kan tilskrives ekstra drikkevand til den udvidede produktion på ejendommen. Kommunen vurderer, at ejendommens estimerede vandforbrug er acceptabelt i forhold til det ansøgte projekt.

Vurdering af BAT

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT, når der er etableret (delvis) lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Ligeledes er det at betragte som BAT at efterse og udskifte drikkevandsinstallationer mm., når det skønnes nødvendigt samt løbende registrering af vandforbruget for at forebygge spild og for at undgå eventuelt ødelagte vandrør.

Holbæk Kommune vurderer, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres. I forbindelse med tilsyn skal fremlægges virkemidler til nedbringelse af ressourceforbruget, såfremt dette stiger utilsigtet. Kommunen vurderer, at udgifterne til energi og vand også vil anspore til at spare på ressourcerne.

Derudover kan energiforbruget reduceres gennem anvendelse af lavenergipærer. Der vil blive stillet vilkår om, at der skal anvendes lavenergipærer og bevægelsessensorer, hvor det er muligt, så lyset kun er tænkt i nødvendigt omfang.

Det vurderes, som værende BAT management, at registrere vandforbruget løbende med henblik på at identificere defekter samt vælge udstyr med fokus på vandbesparelser. For at reducere vandforbruget ved evt. lækage m.v. er der stillet vilkår om registrering af vandforbrug.

Holbæk Kommune vurderer, at det økonomiske incitament medvirker til, at energi- og vandforbruget på ejendommen holdes på så lavt niveau, som det er muligt.

6.4 Spildevand

Ansøger oplyser

Spildevand fra ejendommen bortledes til gyllebeholder.

Tabel 9: Spildevand fra ejendommen.

	Opr.	Før	Nu	Efter	Ledes til
Drikkevandsspild og vaskevand fra stalde	464	618 m ³	703 m ³	748 m ³	Gyllebeholder
Vand til øvrige formål	170	170 m ³	170 m ³	170 m ³	Sanitært spildevand ledes til septiktank

Drikkevandsspild og vaskevand fra stalde tilledes gyllebeholderen, men begge dele er medregnet som normalt i gødningsberegningen.

Husspildevand og spildevand fra kontor og mandskabsrum i stald føres til septiktank med sivedræn.

Vandindvinding

Ejendommen er beliggende indenfor område med særlige drikkevandsinteresser. Staldene er etableret med fast bund og den nye tilbygning vil ligeledes blive etableret med fast bund, så

der er ingen risiko for udsivning til det omgivende miljø. Gyllebeholdere og fortank er ligeledes etableret tæt, hvorfor der herfra heller ikke er risiko for udsivning til det omgivende miljø.

Gylletankene er omfattet af 10-års beholderkontrol og vil i den forbindelse blive tjekket. Gylletankene tømmes årligt for inspektion.

Det vurderes at projektet kan drives på stedet uden væsentlig påvirkning af grundvand.

Kommunens Vurdering

Idet spildevand fra rengøring af stalde og lignende ledes til gyllebeholder, vurderer Holbæk Kommune, at spildevand fra stald bortledes miljømæssigt forsvarligt og i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Såfremt der ikke er plads i eksisterende gyllebeholder til opbevaring af vaskevand og evt. overfladevand fra befæstede arealer herunder evt. vaskeplads, skal ansøger indgå skriftlige aftaler af minimum 5 års varighed for opbevaring på anden ejendom/afsætning til biogasanlæg. Der stilles ikke vilkår hertil, idet forholdene er omfattet af den generelle husdyrregulering. Kommunen gør opmærksom på, at tilstrækkelig opbevaringskapacitet skal kunne dokumenteres ved tilsyn på ejendommen.

Forhold vedrørende afledning af husspildevand samt afledning af tagvand fra driftsbygninger (herunder ny stald) er ikke omfattet af nærværende miljøgodkendelse.

Opmærksomheden henledes på, at udledning af tagvand kræver særskilt tilladelse fra Holbæk Kommune. Ansøger er selv ansvarlig for at udledningen er lovliggjort. Det skal endvidere sikres, at tagnedløb ikke kan medføre indsivning af forurenende stoffer til grundvandet.

6.5 Management

Ansøger oplyser

Den daglige drift søges tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Der er stor bevågenhed omkring minimering af forbruget af ressourcer som strøm, varme, brændstof og næringsstoffer. Herudover fokuseres på reduceret ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Dette søges bl.a. opnået ved hyppig renholdelse af overflader. Endvidere fokuseres på færrest mulige lugt- og fluegener for omgivelserne. Dette søges opnået ved renholdelse af overflader som nævnt ovenfor og fluebekæmpelse i det omfang det er nødvendigt. Fluebekæmpelse sker efter retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på produktionsanlægget. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget, som udføres af kompetent personale.

Ejendommen drives efter princippet "godt landmandskab".

- Bedriftens evt. medarbejdere bliver løbende uddannet gennem kurser, efteruddannelse og deltagelse i erfa-grupper.
- Medarbejderne vil blive orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Ikke genbrugbart affald køres i deponi på den lokale genbrugsplads.

- Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med ejendommens regnskab.
- I ejendommens effektivitetskontroller registreres desuden foderforbrug, produktionsresultater og lign.
- Der udarbejdes en beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv.

Beskrivelse af egen kontrol

Forslag til egenkontrol- følgende punkter anført til egenkontrollen på husdyrbruget.

- Dyrlægerapporter opbevares elektronisk og gemmes 5 år.
- Registrering af udbringning af husdyrgødning mv. på grundlag af lovgivning omkring planteproduktion gemmes i 5 år.
- Der føres jævnligt tilsyn med diverse funktioner af stald, ventilationsanlæg samt med foderanlæg og -stationer.
- Gyllebeholder og rør efterses jævnligt, og vil som minimum blive kontrolleret i forbindelse med beholderkontrollen hvert 10. år.

Pumpning af gylle fra tank til omkringliggende arealer reducerer kørslen med gylletransporter fra ejendommen væsentligt.

Nedfældning af gylle er med til at reducere lugt og ammoniakfordampning.

Der er etableret gyllekøling i 2 af de gamle stalde, og der vil blive etableret gyllekøling i den nye tilbygning. Gyllekøling reducerer ammoniakfordampningen fra staldene og giver dermed en reduceret deposition på naturområder. Gyllekølingen opvarmer farestald og stuehus, og hermed spares der fossilt brændstof.

Der er ikke overvejet alternativer til anvendt teknologi, da BAT-kravet overholdes.

Det vurderes at ansøger har påtænkt at forebygge og begrænse væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet med de anførte tiltag. Tiltagene vil desuden tilgodese omkringboende.

BAT miljøledelse

Der udarbejdes et miljøledelsessystem, hvor der er opstillet en handlingsplan, hvor der arbejdes med indsatser indenfor et eller flere af følgende indsatsområder:

- Råvarer (foder, effektivitet)
- Vand (forbrug)
- Energi (forbrug)

Miljøledelsessystemet udarbejdes, når miljøgodkendelsen tages i brug.

Miljøledelsessystemet implementeres som et led i opfyldelse af EU´s BAT-konklusion om miljøledelse, der blev offentliggjort i EU-tidende den 21. februar 2017.

Kommunens vurdering

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

Holbæk Kommune betragter det som BAT at registre forbruget af vand, energi, foder mv. for at få et overblik over forbruget, og derved kunne sætte ind, hvis det vurderes, at der er et overforbrug, jf. de respektive afsnit herom.

Aspekterne i "Godt landmandskab" som f.eks. korrekt affaldshåndtering, rengøring i og omkring ejendommen m.v. vurderes også som værende BAT.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse.

Der er i det ansøgte redegjort for forebyggelse af uheld. Kommunen vurderer, at der skal udarbejdes en egentlig beredskabsplan for at minimere risikoen for miljøet ved evt. uheld og driftsforstyrrelser. Der stilles vilkår hertil samt omkring tilgængelighed og revision af husdyrbrugets beredskabsplan. Det vurderes at regelmæssig revision og planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed om og derved forebyggelse af uheld. Det er ejerens pligt, at medarbejdere har kendskab indholdet af beredskabsplan.

Ved evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 112.

Der skal ligeledes udarbejdes et miljøledelsessystem for husdyrbruget, hvilket er påkrævet på IE-husdyrbrug jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42. Miljøledelsessystemet skal sikre fortsat implementering af BAT samt skabe fokus på virksomhedens miljøforhold. Holbæk Kommune vurderer, at kravet om et miljøledelsessystem er en tilsynssag, uafhængig af ansøgningen om godkendelse efter Husdyrbrugloven. Der stilles ikke vilkår til udarbejdelse af miljøledelsessystem i nærværende miljøgodkendelse.

Ved overholdelse af nedenstående vilkår vurderer vi, at husdyrbruget gør en optimal indsats for at minimere risikoen for gener og forurening i tilfælde af driftsforstyrrelser og uheld.

Samlet vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående vurderer Holbæk Kommune, at ejendommen lever op til krav om anvendelse af BAT i husdyrproduktionen.

6.6 Ammoniakdeposition og natur

Ansøger oplyser

Anlægget ligger længere væk end 2,7 km fra nærmeste naturområde, der er omfattet af husdyrlovens § 7. Anlægget ligger ca. 2,9 km nord for nærmeste kat. 1 natur – Allindelille Fredskov. Indenfor 1.000 m fra anlægget ligger der flere områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, primært søer/vandhuller, men dog også moser og en potentielt ammoniakfølsom skov.

Merdepositionen på henholdsvis potentiel ammoniakfølsom skov og "gårdens vandhul" overstiger det generelle afskæringskriterie på 1,0 kg N/ha/år. Merdeposition/totaldeposition på øvrige naturområder holder sig indenfor kriterierne i husdyrlovens bekendtgørelse for de øvrige naturområder

I forhold til ammoniakdeposition er der beregnet til nærmeste kat. 1 ammoniakfølsom Natura 2000 naturtype, det er Allindelille fredskov, der ligger ca. 2,8 km fra anlægget. Beregningerne viser, at anlægget bidrager med 0,0 kg ammoniak til naturområdet.

Det vurderes derfor at husdyrbruget ikke kan bidrage kumulativt til en forringelse af naturtypen.

Der er ikke kat 2-natur beliggende indenfor en 2,8 km radius fra anlægget. Derudover er der beregnet til de nærmeste arealer, der er udpeget som kat 3-natur samt nærmeste potentielt ammoniakfølsomme skov. Det punkt, der modtager det største bidrag af ammoniak er den potentielt ammoniakfølsomme skov mod øst. Beregningerne viser, at der til skoven er en totaldeposition på 4,5 kg ammoniak og en merdeposition i forhold til 8-års drift på 3,4 kg ammoniak. Ud fra flyfoto er der imidlertid tale om en ældre remise som ikke falder indenfor begrebet potentiel ammoniakfølsom skov.

Det vurderes imidlertid ikke at området er potentielt ammoniakfølsomt, idet det ikke lever op til kriterierne.

Et vandhul, der ligger umiddelbart op ad staldanlægget, modtager ca. 26,1 kg N/ha/år. Imidlertid er vandhullet ikke et kat. 3 naturområde. Da vandhullet gennem årene før denne lovs ikrafttræden har modtaget store mængder ammoniak er det ikke vurderingen, at den indeholder Kap. IV arter.

Der er beregnet ammoniakdeposition til andre kat. 3 naturområder. Disse modtager mindre end 1 kg ammoniak i totalbelastning, og genekriterierne er derfor overholdt. Der er ikke kumulativ effekt.

Det vurderes, at projektet ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper og arter, herunder habitatdirektivets bilag IV-arter såvel i som udenfor Natura 2000 områder.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugsloven skal bl.a. forbygge og begrænse forurening af vand og jord. Der er derfor stillet krav til beskyttelse af naturområder i kraft af blandt andet kravet til BAT og krav til den maksimalt tilladte kvælstof deposition eller merdepositionen til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper.

Plantesamfund i naturområder kan være følsomme overfor luftbåret kvælstof (ammoniak). Øget tilførsel af ammoniak kan medføre væsentlige tilstandsændringer, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrudvidelse vil der normalt ske en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager.

En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder. Dermed kan der være risiko for negativ påvirkning af væsentlige naturværdier.

Den totale baggrundsbelastning af kvælstof på området er i dette konkrete tilfælde 11,2 kg N/ha/år.

I det følgende har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne, i nærheden af staldanlægget og opbevaringslager i det aktuelle projekt, kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Ammoniakemissionen i ansøgt drift og meremissionen er angivet i tabel 9 herunder.

Siden §12 godkendelsen i 2010 er der ikke foretaget udvidelser i staldanlægget - kun opnormering af antallet af dyr via tillæg til §12 godkendelsen i 2016. For de stalde, hvor produktionsarealet er kendt for nu og 8 år siden, er disse tal brugt. Der, hvor der var en vis usikker-

hed, er 8-års-driften og nudriften opgjort som 80% af det opmålte ansøgte areal. Dette estimat accepteres af Holbæk Kommune, idet det vurderes, at dette giver en større mer-depositionen, end hvis der var lavet reelle opmåling af staldene. Se også forklaringen i afsnit 4.2 Projektets omfang under produktionsarealets størrelse.

Tabel 1: Ammoniakemission fra stald og lager, i ansøgt drift og meremissionen i forhold til nudrift og 8 år tilbage.

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **7170,3** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **4361,2** (kg NH₃-N/år)

De ammoniakfølsomme naturtyper er inddelt i tre kategorier, der er beskrevet nærmere i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 2 og bilag 3. De forskellige naturpunkter fremgår af figur 2.

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
sø syd/vest	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	0,7	0,3	1,0	▼
Sø ved ejendom - Midt	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	16,6	5,1	26,1	▼
Potentiel NH3 skov 20 mrand II	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	1,2	0,5	1,8	▼
Potentiel NH3 skov 20 m rand	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	2,1	0,9	3,1	▼
Potentiel ammoniak følsom skov 2	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	1,3	0,5	1,9	▼
Kalkoverdrev	Kategori 1	Sagsbehandler	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev	Kategori 2	Sagsbehandler	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
gårdens vandhul	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	17,6	4,9	29,4	▼
pot. ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	2,5	1,0	3,6	▼
overdrev nord	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,2	0,1	0,4	▼
mose sydvest	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,2	0,1	0,3	▼
mose syd	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,2	0,1	0,3	▼
lok. 30001441	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,3	0,1	0,5	▼
Allindelille Fredskov	Kategori 1	Sagsbehandler	1	S	0,0	0,0	0,0	▼

Figur 2: Ammoniakdeposition til omkringliggende natur fra beregninger i husdyrgodkendelse.dk (kommune scenarie 212209).

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper der fremgår af bilag 3 D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen uanset størrelsen der ligger indenfor Natura 2000-områder og er omfattet af udpegningsgrundlaget, samt heder og overdrev beliggende indenfor Natura 2000-områder.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur omfatter krav til en maksimalt tilladt totaldeposition på 0,7, 0,4, eller 0,2 kg N/ha/år. Hvilken af grænserne, der konkret vælges afhænger af om der er 0, 1 eller flere end 1 husdyrbrug i nærheden. Den beregnede totaldeposition fra anlægget er beregnet til 0,0 kgN/år, og kravet til totaldeposition fra er dermed overholdt. Holbæk Kommune vurderer, at udvidelsen ikke indebærer nogen risiko for væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet eller dets udpegningsgrundlag (kategori 1-natur).

Nærmeste kategori 1-natur, habitatnatur, er placeret sydvest fra anlægget i en afstand på 2,4 km. Området er Natura 2000-område nr. 158 Allindelille Fredskov. Naturområdet er karakteriseret af at være bøg på kalk, og er vurderet som natur med høj naturtilstand. I samme område findes der også flere overdrev, der er omfattet af kategori 1-natur. Overdrevene er karakteriseret som kalkoverdrev med god naturtilstand. Ammoniakdepositionen udregnes ved kanten af Natura 2000-området tættest på husdyrbruget. Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/år i nævnte punkt. Overdrevet i habitatområdet er Kategori 1 natur overdrevet ligger et stykke inde i habitatområdet og længere væk fra Stestrupvej 184. punktet for beregningen er sat i kanten af overdrevet. Total- og merdepositionen er også her 0,0 kg N/ha/år.

Øvrige habitatområder, er placeret i større afstand fra anlægget, og derfor vurderer kommunen, at udvidelsen heller ikke indebærer nogen risiko for væsentlig negativ påvirkning af andre habitatområder og deres udpegningsgrundlag, idet ammoniakdepositionen vil være mindre eller den samme som for ovenstående område.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor Natura 2000-områder (højmoser, lobeliesøer, heder (større end 10 ha) og overdrev (større end 2,5 ha)). Totaldeposition af ammoniak på kategori 2-natur må ikke overstige 1,0 kg N/ha/år.

Ca. 5,1 km sydøst for husdyrbruget ligger et overdrev på mere end 2,5 ha. Der er foretaget besigtigelse af området i 2010, og det er karakteriseret som et tørt overdrev. Totaldepositionen i naturområdet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år (figur 2). Med baggrund i dette, vurderer Holbæk Kommune, at husdyrbruget ikke medfører væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende kategori 2-natur.

Kategori 3 natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur. Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Anden natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 kan også blive påvirket af ammoniakdeposition, og der kan ske ændring af naturtypens tilstand. Kommunen skal derfor vurdere, om det ansøgte kan føre til tilstandsændringer af såvel kategori 3-natur og anden § 3 beskyttet natur.

For kategori 3-natur skal kommunen konkret vurdere, om der skal fastsættes vilkår om maksimal merdeposition. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

De nærmeste udpegede kategori 3-natur områder er to potentielle ammoniakfølsomme skove. Skovstykkerne er beliggende henholdsvis ca. 130 m og 250 m sydvest for den nye drægtighedsstald og fremgår af figur 4. Skovområderne optræder på historiske målebordskort, og det vurderes derfor, at der har været skov på arealet i lang tid (mere end ca. 200 år). Der er således tale om gammel jordbundsskov.

Skov defineres som arealer, der er større end 0,5 ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

I skovstykke 1 tættest på Stestrupvej 184 ligger en sø, denne sø fylder ca. 0,25 ha af det samlede stykke. Det betyder at kun 0,29 ha er med træbevoksning ($0,54 \text{ ha} - 0,25 \text{ ha} = 0,29 \text{ ha}$). Derfor kan arealet tættest på stalden ikke betegnes som skov, da det er under 0,5 ha

Skovstykke 2 er på 1,29 ha og betegnes som ammoniakfølsomskov.

Figur 4 placering af de to potentielt ammoniakfølsomme skovbevoksninger tæt på Stestrupvej 184. Størrelse og afstand til den nye stald fremgår af figuren

Der er ikke foretaget bestigelse af området siden 1993, og skoven er ikke omfattet af kommuneplanens udpegning af særlige værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljø samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.

Merdepositionen til skovstykke 2 er beregnet til 1,3 kg N/ha/år i forhold til 8 års driften, og total depositionen er 1,9 kg N/ha/år.

Løv- og nåleskov har en generel tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen for området er 11,2 kg N/ha/år. Den totale deposition til skoven er derfor $11,2 + 1,9 = 13,1$ kg N/ha/år.

Gennem tiden har området skiftet karakter i forhold til sammensætning af løv- og nåletræer og det er kommunens vurdering at skovområdet grundet hyppig udskiftning af træer, det lille areal samt nærheden til dyrkede marker betyder at området med stor sandsynlighed ikke vil kunne betegnes som særlig fin gammel skovbund med næringsstoffølsomme arter. Det vurderes at tålegrænsen for dette givne skovområde vil være 15-20 kg N/ha/år.

Det er derfor kommunens vurdering at udvidelsen ikke påvirker skoven negativt.

Derudover ligger der moser syd/vest og syd for ejendommen et overdrev nord for og et lille overdrev nord/vest for. Merdepositionen til disse områder overstiger ikke 0,3 kg N/ha/år. Depositionen til områderne ligger under afskæringskriteriet på 1,0 kg N/ha/år.

Holbæk Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ansøgte, ikke vil ændre tilstanden af omkringliggende kategori 3-natur.

Øvrige naturområder omfattet af § 3

Husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau omfatter langt størsteparten af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om en § 3 sø beliggende ved ejendommen (sø ved ejendommen midt) og en § 3 sø beliggende 154 meter sydvest (sø syd/vest). Ud fra luftfotos at dømme er der tale om næringsrige vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen har besigtiget vandhullet ved gården i 2010, og vurderet at der er tale om et næringsberiget vandhul med stejle brinker.

Depositionen til de to søer/vandhuller er målt midt i søen. Dette har vi vurderet giver det bedste estimat af depositionen i søen da der til stadighed sker en fuldstændig opblanding i søen samtidig med, at søen på flere sider ligger tæt på staldene.

Merdepositionen til søen syd/vest for er 0,7 kg N/ha/år, derved overholdes kriteriet for merdeposition til denne sø. Merdepositionen til søen ved gården er 16,6 og den totale deposition er 26,1 kg N/ha/år.

For søer gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Ligeledes vil påvirkning af næringsrigt drænvand oftest overstige den luftbårne ammoniakdeposition. Ved gennemgang af luftfotos fra 2000 til nu vurderer kommunen at søen allerede nu er næringspåvirket. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning fra anlægget ikke vil ændre søens naturtilstand, da denne allerede på nuværende tidspunkt er næringsrige sø.

Det vurderes, at der ikke vil være andre omkringliggende naturlokaliteter (der ikke er omfattet af kategori 1-3), der vil blive påvirket væsentligt ved det ansøgte.

Bilag IV-arter

På habitatdirektivets bilag-IV er der listet en række dyre- og plantearter, der kræver skærpet beskyttelse. Der skal sikres en gunstig bevaringsstatus for disse arter. Kommunen har foretaget en vurdering af hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde som følge af det ansøgte.

Arter, der potentielt kan findes i Holbæk Kommune, fremgår af nedenstående tabel 10. En stor del af de bilag IV-arter, hvis yngle- og rasteområder vil kunne blive påvirket af ammoniak, findes primært ved de våde naturtyper.

Tabel 2: Bilag IV arter i området

Bilag IV art	Foretrukken ynglehabitat
Markfirben	Typisk solvendt skråning med veldrænede, løse jordtyper og sparsom bevoksning. Findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter ex. sandede bakkeområder, grusgrave, heder, stendiger og sydvendte skråninger.
Spidssnudet frø	Vandhuller som indgår i sammenhængende naturområder især enge og moser.
Springfrø	Vandhuller.
Klokkefrø	Lysåbne, ofte lavvandede vandhuller med rent vand og rug undervands- eller flydebladsvegetation.
Strandtudse	Lavvandede, lysåbne, udtørrede vandhuller og markoversvømmelser.
Grønbroget tudse	Lysåbne vandhuller og markoversvømmelser med ringe eller ingen vegetation.
Løvfrø	Lysåbne, ofte lavvandede vandhuller med rent vand og rig undervands- og flydebladsvegetation.
Løgfrø	Lysåbne, vegetationsrige vandhuller med rent vand.
Stor vandsalamander	Lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Mygblomst	Fugtige enge og i moser med kalk i jorden. Kan også findes i fugtige lavninger i klitter og i frodige rørsumpe. Især findes den på steder nær kysten. I Holbæk Kommune er den kun registreret på Orø.

Holbæk Kommune har ikke kendskab til, at der i naturområderne inden for en afstand af 1.000 meter fra anlægget findes bilag IV arter. Det er endvidere kommunens vurdering, at udvidelsen ikke have nogen væsentlig påvirkning af naturområderne og der af heller ikke arterne.

Bevaringsstatus for eventuelle bilag IV-arter må derfor betragtes som værende uændret i forbindelse med det ansøgte projekt, da deres yngle- eller rasteplasser ikke påvirkes. Kommunen vurderer, at ingen af arterne, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV, vil blive påvirket negativt.

6.7 Lugt

Ansøger oplyser

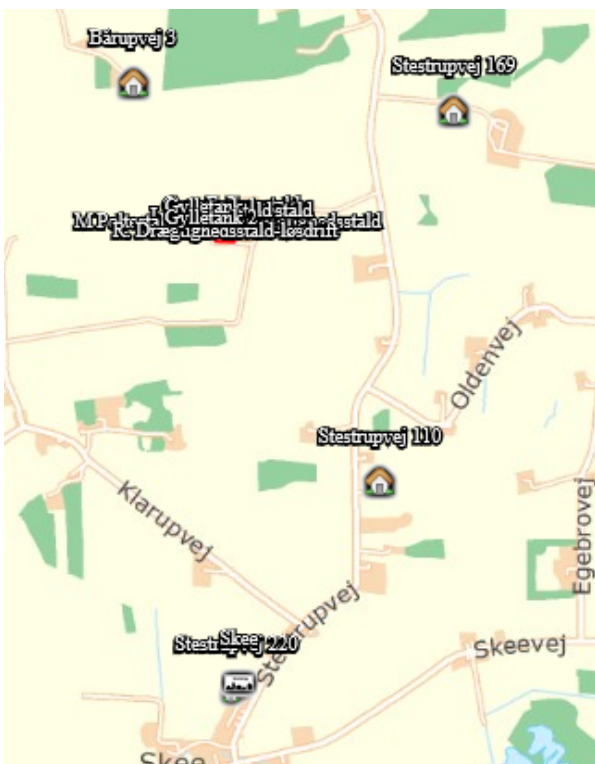
Beregning af lugtemissionen fra husdyrbrugets anlæg beregnes i lugtenheder. Beregningen baseres på husdyrtype, produktionsareal og staldsystem. Geneafstandene beregnes ud fra anlæggets lugtenheder. Beregningen foregår dels ved hjælp af FMK-vejledningen og dels den nye lugtvejledning. I den aktuelle sag er det valgt at regne hele det nye staldareal med som produktionsareal, hvilket giver en "worst case" situation.

Naboer Nærmeste boliger uden landbrugspligt er Bårupvej 3. Første hus i samlet bebyggelse (Skee) er Stestrupvej 220 og byzone, er skolen i Kr. Eskilstrup.

Nedenstående viser lugtberegningen foretaget i det digitale ansøgningssystem. Der er regnet med kumulation i forhold til Skee.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Bårupvej 3	0	NY	347,2	347,2	605,3	Ja
 Ststrupvej 110	0	NY	346,9	277,5	1014,9	Ja
 Ststrupvej 169	0	NY	346,9	346,9	873,8	Ja
 Skeevej 31	0	NY	729,9	656,9	2302	Ja
 Ststrupvej 220	1	NY	729,9	722,6	1593,5	Ja
 Ststrup By, Kirke Eskilstrup	0	NY	957,8	957,8	2946	Ja

Figur 5: Resultat af lugtberegning fra husdyrgodkendelse.dk.

Figur 6: Placering af naboer mv.

Kommunens vurdering

Udvidelse af produktionen overholder samtlige lugtgenekriterier, uanset at der også er indregnet kumulation i forhold til skolen i Skee.

I forhold til nærmeste nabo (Bårupvej 3) er geneafstanden på 347,2 m, mens den reelle afstand er på 605,3 m. Dette betyder at beboelsen er bortscreenet fra vurderingen. Dette gælder ligeledes byzone og samlet bebyggelse. Lugtgeneafstanden er dermed overholdt. Det vurderes derfor at husdyrbruget ikke påvirker naboer med lugt.

Kravet til lugtgenen afhænger af, hvilken type bebyggelse der er tale om. I ansøgningssystemet er der derfor beregnet teoretisk geneafstand for tre bebyggelsestyper: Byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone og enkeltbeboelse i landzone. Naboejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Lugtkonsekvenszonen er i hudrygodkendelse.dk beregnet til 1.157 meter.

Kommunen kan konstatere, at ansøger har udpeget de korrekte ejendomme, der udgør hhv. nærmeste nabo og samlet bebyggelse og byzone. Den vægtede gennemsnitsafstand fra nærmeste staldanlæg til nærmeste nabo, Bårupvej 3, der er uden landbrugspligt, er ca. 600 meter. Nærmeste nabo er placeret nordvest for staldanlægget. Nærmeste samlet bebyggelse er Stestrupvej 220 ved byen Skee, der ligger ca. 1.593 m syd for ejendommen. Der er udarbejdet lokalplan for området, Lokalplan nr. 185 "Jordbrugsparcer i Skee tillæg nr. 34 til kommuneplan 2001-2012". Området er derfor omfattet af Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 punkt 2. Derudover ligger der i en afstand på ca. 2,3 km sydvest, et andet lokalplanlagt område, som er Allindelille Skole og Idrætsanlæg (Lokalplan nr. 82). Nærmeste eksisterende byzone omfattet af Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 punkt 1 er Stestrup By beliggende ved Kirke Eskilstrup. Nævnte område er beliggende ca. 2,9 km nord for ejendommen.

Idet den korrigerede lugtgeneafstand ikke overstiger den vægtede gennemsnitsafstand er lugtgenekravet overholdt til alle typer omkringboende.

Der er kumulation i forhold til lugtgener fra øvrige husdyrbrug ved Skee By, idet der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kriterier, forefindes øvrige større husdyrbrug (ammoniakemission > 750 kg NH₃-N pr. år) inden for 300 m til samlet bebyggelse.

God staldhygiejne, renholdelse af staldareal samt renholdelse af omgivelserne på ejendommen vurderes at medvirke til at minimere lugtudbredelse fra husdyrbruget.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige lugtgener i forhold til omkringboende, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Der stilles vilkår til minimering af lugtgener fra produktionen på Stestrupvej 184 ved renholdelse af bl.a. stalde, båse, fodringssystem m.v.

6.8 Andre gener - fluer, rotter, støv, støj, transport

6.8.1 Skadedyr

Ansøger oplyser

Bekæmpelse af rotter foregår via kommunens skadedyrebekæmpelse.

Fluer bekæmpes efter gældende regler, og der er ikke et generelt flueproblem på ejendommen i dag, hvilket det heller ikke forventes at komme i fremtiden.

Foder opbevares i siloer, hvor det ikke er muligt for skadedyr at komme ind. Soya, fedt og mineraler opbevares i foderladen. Foderladen rengøres jævnligt.

Regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder vil være med til at begrænse gener fra skadedyr.

Kommunes bemærkninger og vurdering

Bekæmpelse af fluer på ejendommen vurderes at skulle foretages efter de seneste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet. Ved den fornødne bekæmpelse af fluer vurderes det ansøgte ikke at give anledning til gener for omkringboende. Hvis virksomheden desuden holdes ryddelig herunder fri for spild af foder og fri for oplag af affald, vurderer vi, at der ikke er forøget risiko for opformering af rotter. Der stilles vilkår hertil.

6.8.2 Støj

Ansøger oplyser

Støj fra staldanlægget vil kunne forekomme fra dyr og staldmekanik samt interne og eksterne transportere til og fra ejendommen. Der vil være begrænset støj fra dyr og foderanlæg udenfor bygningerne.

Støj fra grisene kan dog forekomme i forbindelse med ind- og udlevering af grise, men begrænset ved den daglige pasning af grisene.

Tabel 3: Støjkloder fra husdyrbruget.

Type	Placering	Driftstid	Tiltag til begrænsning af støj
Ventilationsanlæg	I kip	Hele døgnet	*Efterses og renses
Stalde og dyr	I staldene	Ca. kl. 06.00-15.30 alle dage – løbeafdeling 7-20	*begrænset støj uden for bygning
Foderanlæg	Hjemmeblanderi placeret i tilknytning til stalden	Kan køre hele døgnet, men det hele foregår indendørs	*kan ikke høres uden for bygningen
Kørsel med maskiner	Lastbil med gylle fra ejendom til udspretningsarealerne Kornvogne fra arealer til siloer og lign.	I højsæsonerne – hele døgnet	* Der tages hensyn til naboer i forbindelse med gylleudbringning En stor del af gyllen pumpes ud til arealerne

* Generelt forventes støjen fra anlægget at være mindre end miljøstyrelsens angivelser (55 dag/ 45 aften / 40 nat dbA).

Kommunens vurdering

Holbæk Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende støj er tilstrækkelige, og vilkår om støj er derfor baseret på Miljøstyrelsens vejledende niveau. Der er stillet vilkår om, at såfremt Holbæk Kommune vurderer det nødvendigt, kan der kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at støjbidraget ikke overskrider niveauet i de generelle regler. Støjgrænserne vedrører de stationære støjkloder. Normal kørsel med traktorer og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af støjgrænserne i vilkårene.

Sammenholdt med ejendommens placering (over 400 m til nærmeste nabo) og det forhold, at støj generelt søges dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og placering af fodercentral indendørs vurderer Holbæk Kommune, at støj fra produktionen på ejendommen ikke giver anledning til væsentlig gene for de omkringboende. Idet der ikke sker ændringer i fodercentralens indretning (indendørs placering) og drift, vurderes støj fra denne aktivitet reguleret tilstrækkeligt ved de generelle regler.

Interne transporter foregår ikke direkte forbi nabobeboelser. Det forventes, at størstedelen af alle transporter vil foregå i tidsrummet kl. 07 – 18.

Antallet af transporter udgør årligt ca. 350, svarende til ca. en transport dagligt. Transporter forbi omkringboende sker via asfalteret vej, og der forventes derfor ikke væsentlige støjgener fra transporterne.

Defekte og støjende anlæg, pumper, kompressorer eller lignende straks skal udbedres eller skiftes.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i miljøgodkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt Holbæk Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

6.8.3 Lys

Ansøger oplyser

Der vil ved den normale daglige drift alene være lys i staldene i forbindelse med at dyrene passes. Der er lys ved udleveringsrummet – her er ingen ændringer.

Kommunes bemærkninger og vurdering

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til nabobeboelser, er både tilbagetrukket og i god afstand hertil, så der ikke er tale om væsentlige lyspåvirkninger på vejarealer eller hos naboejendomme.

Dertil er den eksisterende beplantning samt afskærmende effekt fra øvrige bygninger og at der kun er orienteringslys uden for staldene, med til at sikre at der ikke sker en væsentlig lyspåvirkning til omgivelserne.

Der stilles vilkår til at imødekomme væsentlige lysgener forbundet med husdyrbrugets drift, idet der skal bevægelsessensorer på udendørs belysning, så evt. påvirkning af offentligvej minimeres mest muligt. Ligeledes stilles vilkår om anvendelse af lavenergibelysning, hvor det er muligt, idet dette betragtes som BAT.

6.8.4 Støv

Ansøger oplyser

Problemer med støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af foder. Foderhåndteringen foregår dog kun indendørs.

Kommunes bemærkning og vurdering

Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder og halm. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på de nærmeste naboer dels på grund håndtering og fremstilling af foder i lade, og dels på grund af afstanden til nærmeste nabobeboelse, over 150 m fra husdyrbruget.

For at sikre omkringboende mod væsentlige støvgener er der stillet vilkår for så vidt angår støvpåvirkning udenfor ejendommen.

Holbæk Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvgener fra produktionen.

6.8.5 Transport

Ansøger oplyser

Transporter med lastbiler kommer ad Stestrupvej og kører mod syd til Skee og herfra til Ringstedvej. Alternativt kommer transporter fra Hvalsøvej mod nord.

Transporter med gylle til markarealer og indtransport af korn til foder er sæsonarbejde og forekommer derfor i koncentrerede perioder forår og efterår. Kornkørsel, halmtransporter og en del gyllekørsel sker ad interne markveje.

Tidsrummet for udkørsel med husdyrgødning vil normalt at foregå i hverdagene, men planlægges efter vejrforholdene, og vil hovedsageligt foregå om foråret og om efteråret.

Hvor det er muligt pumpes gylle ud til slangeudlægger. Den øvrige gylle transporteres hovedsagelig væk med lastbil med undtagelse af de transporter der går til ansøgers anden ejendom Nygård. Håndteringen af gylle foregår over en koncentreret periode. Indhøst af korn vil ligeledes foregå i en koncentreret periode.

Tidsrummet for udkørsel med husdyrgødning planlægges normalt at foregå i hverdagene, og vil hovedsageligt foregå om foråret og om efteråret. Hovedparten af gyllen pumpes ud til selv-kørende slangeudlægger. Hvis gyllen skal køres til biogas kan det ske over hele året.

Indtransport af korn til siloer sker i en koncentreret periode i høst.

Den ønskede ændring af produktionen giver en begrænset forøgelse af kørsler i forhold til nudrift. Der er før udvidelsen ca. 432 transporter og efter udvidelsen ca. 346 transporter.

Tabel 4: Transporter fra ejendommen.

Antal transporter årligt	Før (opr)*	Før*	Nu	Fremtidig
Gylletransport traktor	0	20	0	0
Husdyrgødning lastbil	68	68	70	95
Korn i høst	50	50	40	40
Halm	24	1	1	1
Råvarer til foder	20	20	23	23
Eksport af foder	104	0	0	0
Afhentning af smågrise	78	104	104	104
Tilkørsel af polte	0	6	7	7
DAKA	52	52	52	52
Diesel	24	12	12	12
Diverse transporter,	12	12	12	12
Transporter i alt	432	345	321	346
Gns. antal pr. dag	1,2	0,9	0,9	0,9

Kommunens vurdering

Der forventes at forekomme en vis variation i det daglige antal transporter med det øgede antal transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Det forventes, at transporterne ved udbringning af husdyrgødning og bjærgning af afgrøder sker til og fra marker omkring ejendommen.

Idet landzone er at betragte som landbrugets erhvervsområde, må beboere af boliger i landzonen derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug, som f.eks. øget trafik til og fra landbrugsejendommen i højsæsonen. Kørsel på ejendommen i forbindelse med den årlige høst og drift af markerne foregår indenfor en afgrænset periode, og er en del af det sæsonbetonede arbejde, som må accepteres ved en landbrugsbedrift.

Ud fra det samlede dyreholds størrelse vurderer Holbæk Kommune, at der er tale om et begrænset antal nødvendige transporter på årlig basis.

Det er ikke muligt at regulere transporter i forbindelse med husdyrbrug ud fra starten af den offentlige vej og evt. fremtidig nødvendig vedligeholdelse af den. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Hvis vejen er i en dårlig stand vil det være kommunens vejmyndighed som skal se på vejen.

Kørsel på ejendommen i forbindelse med den daglige drift må accepteres ved en landbrugsbe-drift. Kørsel internt på ejendommen vurderes ikke at give anledning til gener for nærmeste na-bobeboelser, idet afstanden til nærmeste nabobeboelse er ca. 600 m.

Samlet vurderes det, at transport til og fra ejendommen som følge af den ansøgte husdyrpro-duktion ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for omgivelserne.

6.8.6 Affald

Tabel 5: Affaldstyper fra produktionen.

Type	Ansøgt kg	Opbevaring	Bortskaffelse
Papir, pap, EAK kode 15 01 01, Pla-stik EAK kode 02 01 04	2.800	Container i rød lade	Vognmand, Marius Pedersen. Afhen-tes ca. 6 gange årligt.
Tomme spraydåser EAK kode 16 05 04	120	Container	Vognmand, Marius Pedersen
Jern	1000 kg	Fjernes løbende	Produkthandler

Type	Ansøgt drift	Opbevaring	Bortskaffelse
Emballage fra sprøjtemidler EAK kode 0020108	300	I lade	Vognmand, Marius Pedersen
Sprøjtemiddelrester EAK kode 20 01 19	0	0	0
Spildolie EAK kode 20 01 26	0	0	Bortskaffes af ser-viceмонтør
Veterinært affald (kanyler, tomme medicinflasker) EAK kode 18 01 03	2 spande á 95 kg + 30 kg	Indendørs/kontor	Afhentes af vogn-mand

Pesticider

Opbevares i aflåst kemikalierum.

Olie og kemikalier

Der er ingen nedgravede olietanke på ejendommen.

Der er 1 dieseltank i maskinhus

Veterinære artikler og kemikalier

Medicin opbevares i køleskab på kontor.

Desinfektion til stalde opbevares i foderlade.

Ejendommen håndterer bortskaffelse af affald og kemikalier efter gældende forskrifter. Der er derfor ingen væsentlige virkninger.

Døde dyr

Der er en dødelighed på ca. 13% om året hvilket svarer til 260 døde søer.

Alle døde dyr (søer, smågrise) opbevares i kølebrønd ved indkørslen. Der er ugentlig afhentning. Placering af døde dyr fremgår på bilag 1.

Der sørges for at der ikke er uhygiejniske forhold ved de døde dyr, som opbevares i kølebrønd ved 5 grader C.

Kommunens vurdering

Holbæk Kommune vurderer, at husdyrbrugets affald bortskaffes i henhold til gældende regulativer og forskrifter, og at opbevaring og håndtering af affald på husdyrbruget i det tilfælde foregår miljømæssigt forsvarligt. Opmærksomheden henledes på, at gængse affaldsfraktioner som glas, elektronikaffald, lysstofrør og batterier ligeledes skal bortskaffes til genbrugsstation, selvom de ikke fremgår af ansøgers redegørelse ovenfor.

Såfremt der er beholdere med spildolie m.v. skal disse opstilles på en opsamlingsbakke. Der stilles vilkår i overensstemmelse hermed.

Opbevaring af døde dyr reguleres efter bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 558 af 01.06.2011.

6.8.7 Husdyrbrugets ophør

Ansøger oplyser

Hvis ejendommen i mod al forventning inden for den nærmeste årrække skal nedlukkes, vil gyllebeholderen blive tømt, og foderrester vil blive fjernet. Oprydningen vil foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning. Såfremt besætningen bliver ramt af en sygdom der af veterinærmyndighederne kræver karantæne eller nødslagtning af dyrene, vil det foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning på området.

Kommunens vurdering

Holbæk Kommune vurderer, at den største forureningsfare ved ophør af husdyrbruget vil stamme fra staldanlæg og opbevaringsanlæg for husdyrgødning.

Forinden ophør af husdyrbruget skal der til Holbæk Kommune indsendes en plan, der beskriver de nødvendige foranstaltninger - samt tidsplan herfor - for at undgå fremtidig forureningsfare. Planen skal inden udførsel accepteres af Holbæk Kommune.

Som minimum skal følgende udføres ved ophør af husdyrbrug:

- staldanlæg renses og tømmes for husdyrgødning,
- opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning og renses
- diesel- og olietanke tømmes og sløjfes i henhold til bestemmelserne i tankbekendtgørelsen.
- restoplæg af foder bortskaffes,
- farligt affald, kemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. tilknyttet husdyrproduktionen bortskaffes i henhold til kommunes gældende affaldsregulativ.

7. Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser

Beskrivelse af risici

- Uheld med gylleudslip.
- Der vil kunne forekomme strømsvigt i staldanlægget.
- Der vil kunne forekomme fejl i foderblandingerne.
- Uheld med olie

Beskrivelse af mulige uheld

- Lækage på pumperør
- Strømsvigt slukker ventilation.

Beskrivelse af gener i forbindelse med uheld

- Ved et gylleudslip kan der ske forurening til vandmiljøet.
- Ved et strømsvigt vil den mekaniske ventilation slukkes. Umiddelbart kan det give øget lugt og ammoniakfordampning fra staldene.
- Uheld med olie og kemikalier vil kunne forurene miljøet.

Driftsforskrift for gyllehåndtering:

- Pumpning af gylle vil altid være under opsyn.
- Der er trykfaldsalarm på gylleledning til slangeudlægger
- Gyllebeholdere tømmes ca. 1 gang årligt og tjekkes for revner mv.
- Der udføres 10 års gyllebeholder kontrol.

Management og egenkontrol er en væsentlig del af de foranstaltninger der kan iværksættes for at reducere og undgå væsentlige skadelige virkninger på miljøet. Udarbejdelse af en beredskabsplan har også stor betydning for at imødegå negative følger af et eventuelt uheld på ejendommen.

Beskrivelse af risikominimering gylle og kemikalier/medicinering

- Pumpning af gylle vil altid være under opsyn.
- Der er trykfaldsalarm på gylleledning til slangeudlægger
- Gyllebeholdere tømmes ca. 1 gang årligt og tjekkes for revner mv.
- Der udføres 10 års gyllebeholder kontrol.
- Olietanke er godkendt og kontrolleres jævnligt.

- Medicin opbevares i aflåst rum
- Planteværnsmidler opbevares i aflåst rum uden afløb
- Ved uheld med gylle eller olie-/kemikalier kontaktes den lokale miljøvagt og der vælges de bedste oprydning-/forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko for forurening bliver mindst mulige (f.eks. opdæmning med halmballer, jord el.lign.).
- Alle medarbejdere er udstyret med en mobiltelefon, ved et evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser kontaktes kommunens miljøvagt, eller der ringes 112.

Kommunes bemærkninger og vurdering

For at mindske risikoen for forurening i forbindelse med evt. uheld ved tankning af maskiner, er der stillet vilkår om, at evt. tankning af maskiner skal foregå på befæstet impermeabelt underlag.

Holbæk Kommune vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, som vil forårsage væsentlig forurening af miljøet, kan begrænses ved at foretage egenkontrol på ejendommen og ved vedligeholdelse af installationer i staldene samt af landbrugsmaskiner.

Driftsforstyrrelser, der forårsager forurening af omgivelserne vurderes at være begrænset gennem virksomhedens interne procedurer herunder beredskabsplan og miljøledelsessystem. Forhold som opsyn ved håndtering af husdyrgødning, beholderkontrol, korrekt opbevaring af kemikalier og instruktion af medarbejdere vurderes at medvirke til at minimere risikoen for uheld på husdyrbruget.

Ved evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 112.

8. Egenkontrol

Ansøger oplyser

Forslag til egenkontrol:

- Der føres jævnligt tilsyn med diverse funktioner af stald, ventilationsanlæg samt med foderanlæg og -stationer.

Kommunens bemærkning og vurdering

Bedriften skal til enhver tid over for Holbæk Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at ansøgningens forudsætninger og godkendelsens vilkår overholdes.

Desuden skal det sikres, at husdyrbruget ved tilsyn kan dokumentere lovpligtig egenkontrol indenfor f.eks. logbog for flydelag på gyllebeholder, skriftlige aftaler for opbevaring af husdyrgødning på anden ejendom, dokumentation for fodring- og fodringsteknikker etc.

For at husdyrproduktionen kan dokumentere at miljøgodkendelsens vilkår er overholdt, bliver der stillet vilkår til tilgængelig dokumentation.

8.1 Alternative løsninger og 0-alternativ

Ansøgers oplyser

Der er tale om en udvidelse, som gør det muligt at udnytte potentialet i det eksisterende staldkompleks.

Det vurderes at der ikke er realistiske alternativer til placering af den ønskede udvidelse.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige miljømæssige påvirkninger, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet på en måde, der er foreneligt med hensynet til omgivelserne.

Kommunens bemærkning og vurdering

Holbæk Kommune mener ikke, at der kan opsættes økonomisk proportionale alternativer, som vurderes værende væsentligt bedre end det ansøgte projekt.

Den valgte placering vurderes at tilgodese naboer og miljøet mest muligt.

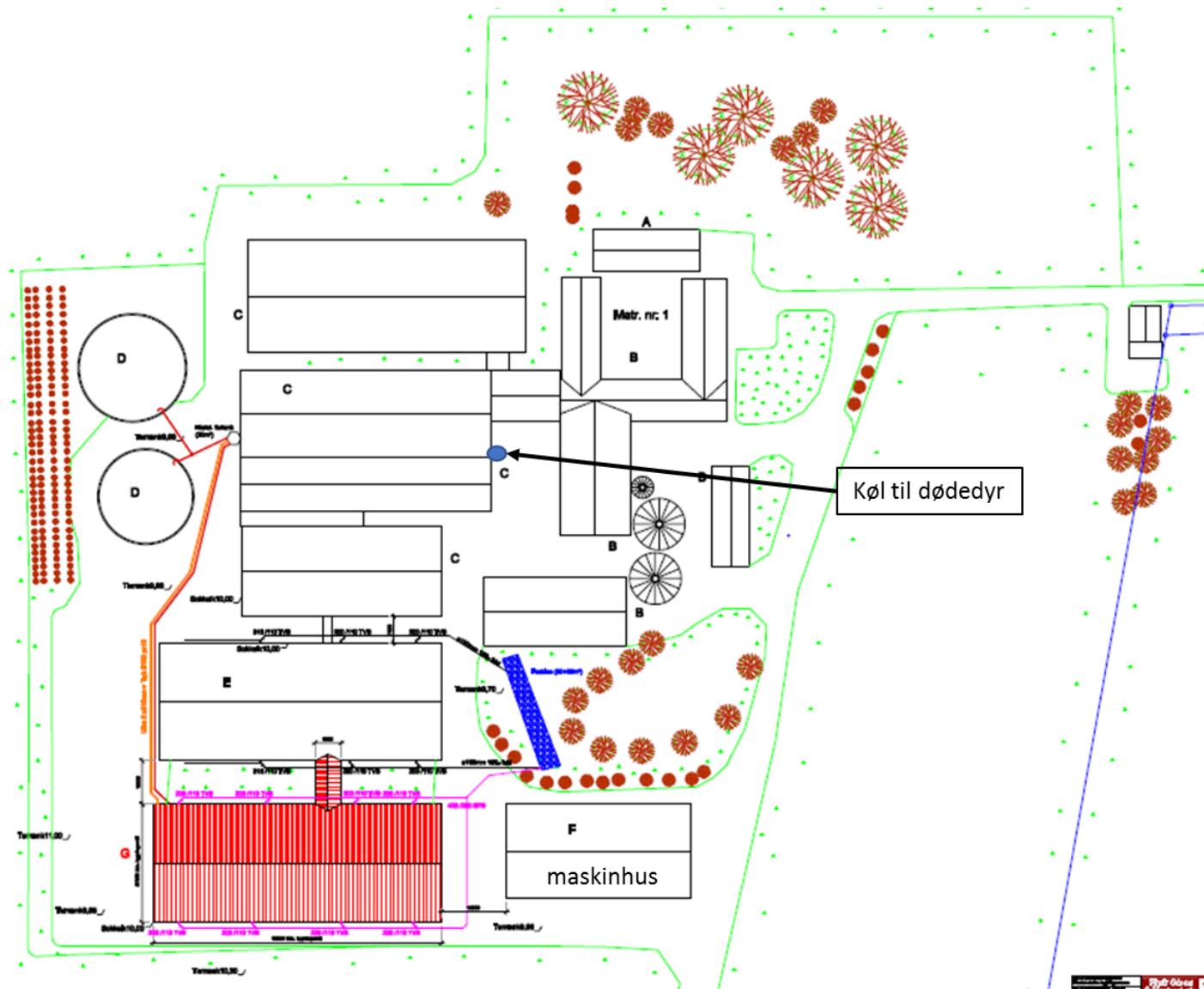
Det er endvidere kommunens vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. ingen udvidelse af husdyrproduktion, samfundsmæssigt vil kunne betyde færre arbejdspladser i området, men også i de mindre, lokale virksomheder som vognmænd, foderstofleverandører mv.

9. Samlet vurdering

Det er Holbæk Kommunes vurdering, at husdyrbruget ved overholdelse af de stillede vilkår kan etableres og drives uden at være til væsentlig gene for miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

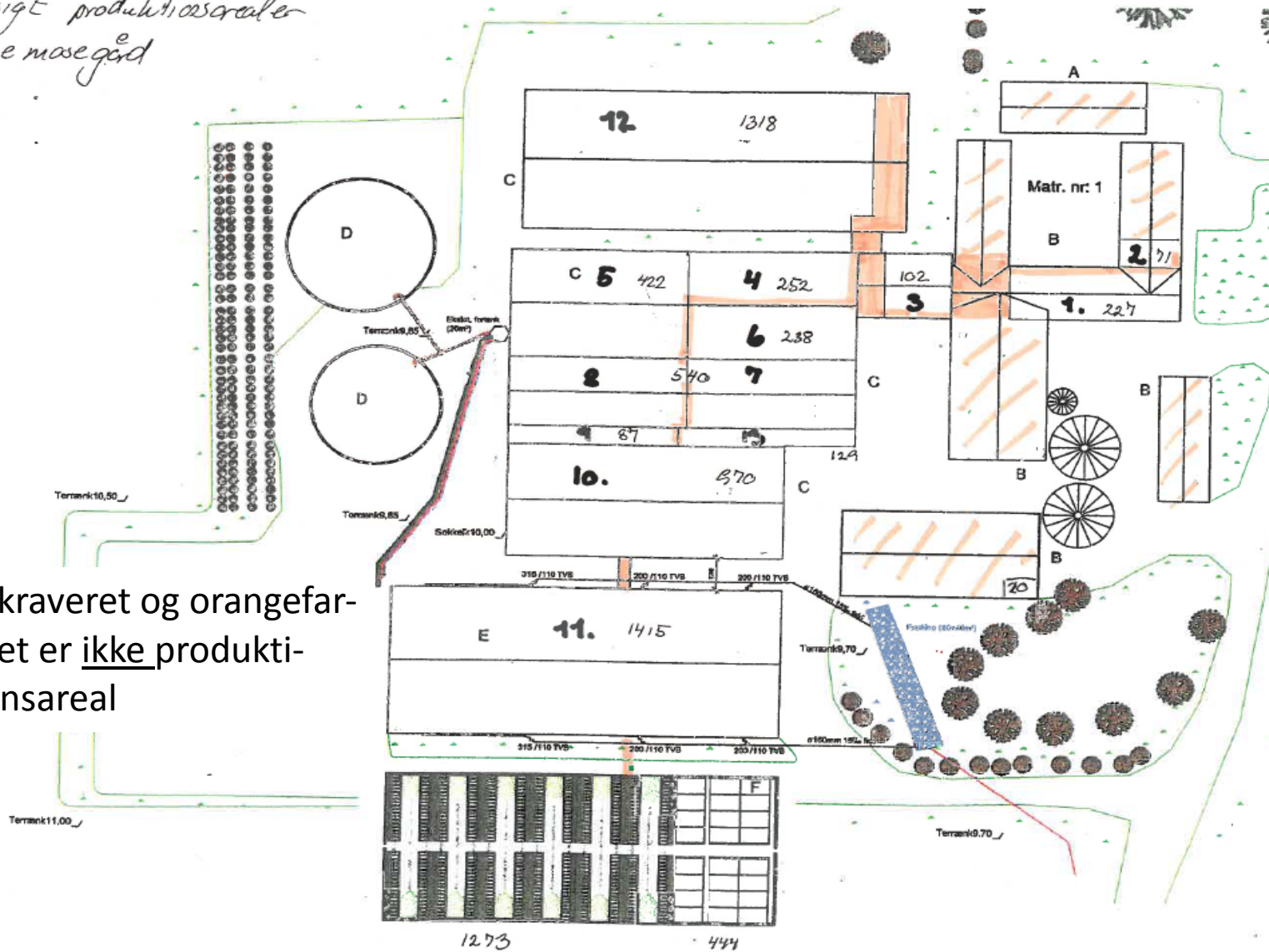
10. Bilag

Bilag 1 – Situationsplan

Bilag 2 Produktionsareal

*Øversigt produktionsarealer
Heine mosegård*

Skraveret og orangefarvet er ikke produktionsareal

Bilag 3 Miljøkonsekvensrapport (ansøgers konsulent)

Beskrivelse af det ansøgte

1 a.

Husdyrbrugets anlæg er beliggende i det åbne land ca. 1,5 km nord for Skee og med ca. 600 m til nærmeste nabo Bårupvej 3 i Holbæk kommune. Det ligger i et område der betegnes som større sammenhængende landskab. Området er desuden udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde og område til større husdyrbrug.

Det samlede husdyrbrug med stalde, øvrige bygninger og gyllebeholdere fremgår af kortbilag.

Anlægget ligger så langt trukket tilbage fra Stestrupvej, at det kun er siloerne der kan ses fra Stestrupvej, mens driftsbygningerne er skjult. Nybyggeriet vil også være vanskeligt at erkende fra offentlig vej og omkringboende.

Det nye byggeri vil desuden blive skjult af terrænet idet dette hæver sig mod syd og den nye stald skal bygges ind i terrænet. Overskydende jord fra byggeriet vil blive udjævnet i det omgivende terræn.

Ejendommens bygninger består af et oprindeligt 4-længet staldkompleks, hvor der de senere år er udvidet med stalde til stalde til drægtige søer og løbesøer. Der er desuden et ældre maskinhus samt et nyopført maskinhus til ejendommens maskinpark.

Staldene er oprindeligt opført i gule mursten med brune vinduer og døre og gråt tag. De nyeste staldbygninger er opført i gule søsten og brune døre og vinduesrammer. Det nye staldbyggeri vil blive opført i samme dimensioner og materialer og farver som de næste at staldene. Der er 15 gr. taghældning.

Der er 2 stålsiloer 15 m i højde.

Der er ikke beskyttelseslinier eller byggelinier, der påvirker det ønskede byggeri. Der er ikke nærhed til beskyttet natur og naboer.

Det er vurderingen, at det nye byggeri kan indpasses i landskabet uden at man derved tilsidesætter hensyn til naboer, kulturarv og landskabelige værdier.

1b) De potentielle væsentlige indvirkninger på miljøet er beskrevet under oplysningskrav jf. bilag 1b.

Støj, vibration, støv og lysgener, skadedyr og lugt.

Med husdyrbrugets beliggenhed med ca. 800 m til nærmeste husdyrbrug (Hammershusvej), vurderes det, at der ikke kan opstå kumulative effekter med hensyn til støj, vibration, støv og lysgener, skadedyr og lugt.

Lugt og ammoniak

Af kumulative virkninger er det primært lugt og ammoniak, der er aktuel. Begge forhold er beregnet i den digitale ansøgning.

I forhold til nærmeste nabo (Bårupvej 3) er geneafstanden på 346,9 m, mens den reelle afstand er på 605,2 m. Dette betyder at beboelsen er bortscreenet fra vurderingen. Dette gælder ligeledes byzone og samlet bebyggelse. Lugtgeneafstanden er dermed overholdt.

Det vurderes derfor at husdyrbruget ikke påvirker naboer med lugt.

I forhold til ammoniakdeposition er der beregnet til nærmeste kat. 1 ammoniakfølsom Natura 2000 naturtype, det er Allindelille fredskov, der ligger ca. 2,8 km fra anlægget. Beregningerne viser, at anlægget bidrager med 0,0 kg ammoniak til naturområdet.

Det vurderes derfor at husdyrbruget ikke kan bidrage kumulativt til en forringelse af naturtypen.

Der er ikke kat 2-natur beliggende indenfor en 2,8 km radius fra anlægget. Derudover er der beregnet til de nærmeste arealer, der er udpeget som kat 3-natur samt nærmeste potentielt ammoniakfølsomme skov. Det punkt, der modtager det største bidrag af ammoniak er den potentielt ammoniakfølsomme skov mod øst. Beregningerne viser, at der til skoven er en totaldeposition på 4,5 kg ammoniak og en merdeposition i forhold til 8-års drift på 3,4 kg ammoniak. Ud fra flyfoto er der imidlertid tale om en ældre remise som ikke falder indenfor begrebet potentiel ammoniakfølsom skov.

Det vurderes imidlertid ikke at området er potentielt ammoniakfølsomt, idet det ikke lever op til kriterierne.

Et vandhul, der ligger umiddelbart op ad staldanlægget, modtager ca. 34,6 kg N. Imidlertid er vandhullet ikke et kat. 3 naturområde. Da vandhullet gennem årene før denne lovs ikrafttræden har modtaget store mængder ammoniak er det ikke vurderingen, at den indeholder Kap. IV arter.

Der er beregnet ammoniakdeposition til 4 kat. 3 naturområder. **Disse modtager mindre end 1 kg ammoniak i totalbelastning, og genekriteriene er derfor overholdt.** Der er ikke kumulativ effekt.

Det vurderes, at projektet ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper og arter, herunder habitatdirektivets bilag IV-arter såvel i som udenfor Natura 2000 områder.

Vandindvinding

Ejendommen er beliggende indenfor område med særlige drikkevandsinteresser. Staldene er etableret med fast bund og den nye tilbygning vil ligeledes blive etableret med fast bund, så der er ingen risiko for udsivning til det omgivende miljø. Gyllebeholdere og fortank er ligeledes etableret tæt, hvorfor der herfra heller ikke er risiko for udsivning til det omgivende miljø.

Gylletankene er omfattet af 10-års beholderkontrol og vil i den forbindelse blive tjekket. Gylletankene tømmes årligt for inspektion.

Det vurderes at projektet kan drives på stedet uden væsentlig påvirkning af grundvand.

1c.

Management og egenkontrol er en væsentlig del af de foranstaltninger der kan iværksættes for at reducere og undgå væsentlige skadelige virkninger på miljøet. Udarbejdelse af en beredskabsplan har også stor betydning for at imødegå negative følger af et eventuelt uheld på ejendommen.

Beskrivelse af risikominimering gylle og kemikalier/medicin

- Pumpning af gylle vil altid være under opsyn.
- Der er trykfaldsalarm på gylleledning til slangeudlægger
- Gyllebeholdere tømmes ca. 1 gang årligt og tjekkes for revner mv.
- Der udføres 10 års gyllebeholder kontrol.
- Ollietanke er godkendt og kontrolleres jævnligt.
- Medicin opbevares i aflåst rum
- Planteværnsmidler opbevares i aflåst rum uden afløb
- Ved uheld med gylle eller olie-/kemikalier kontaktes den lokale miljøvagt og der vælges de bedste oprydning-/forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko for forurening bliver mindst mulige (f.eks. opdæmning med halmballer, jord el.lign.).
- Alle medarbejdere er udstyret med en mobiltelefon, ved et evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser kontaktes kommunens miljøvagt, eller der ringes 112.

Beskrivelse af egen kontrol

Forslag til egenkontrol- følgende punkter anført til egenkontrollen på husdyrbruget.

- Dyrlægerapporter opbevares elektronisk og gemmes 5 år.
- Registrering af udbringning af husdyrgødning mv. på grundlag af lovgivning omkring planteproduktion gemmes i 5 år.
- Der føres jævnligt tilsyn med diverse funktioner af stald, ventilationsanlæg samt med foderanlæg og -stationer.
- Gyllebeholder og rør efterses jævnligt, og vil som minimum blive kontrolleret i forbindelse med beholderkontrollen hvert 10. år.

Pumpning af gylle fra tank til omkringliggende arealer reducerer kørslen med gylletransporter fra ejendommen væsentligt.

Nedfældning af gylle er med til at reducere lugt og ammoniakfordampning.

Der er etableret gyllekøling i 2 af de gamle stalde, og der vil blive etableret gyllekøling i den nye tilbygning. Gyllekøling reducerer ammoniakfordampningen fra staldene og giver dermed en reduceret deposition på naturområder. Gyllekølingen opvarmer farestald og stuehus, og hermed spares der fossilt brændstof.

Der er ikke overvejet alternativer til anvendt teknologi, da BAT-kravet overholdes.

Det vurderes at ansøger har påtænkt at forebygge og begrænse væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet med de anførte tiltag. Tiltagene vil desuden tilgodese omkringboende.

1d.

Der er tale om en udvidelse, som gør det muligt at udnytte potentialet i det eksisterende staldkompleks.

Det vurderes at der ikke er realistiske alternativer til placering af den ønskede udvidelse.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige miljømæssige påvirkninger, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet på en måde, der er foreneligt med hensynet til omgivelserne.